

Visus straipsnius, korespondencijas ir žinias, kurie ir kurios turi tilpti į antradienio "Darbininko" numerį, siųskite taip, kad Jūsų redakcija gautų prieš arba penktadienio rytą. Visus raštus talpinimui į penktadienio numerį siųskite taip, kad gautume prieš arba antradienio rytą.

Dabar dažnai gauname korespondencijas prieš pat laikraščio "Darbininko" spausdinimą, ir prašo, kad tas korespondencijas įtalpintume paruošiamame numeryje. Suvėluotus raštus esame priversti paklikti ir talpinti sekančiame numeryje.

Be to, kankurie korespondentai prisiunčia raštus pašėliu rašytus, ant abiejų popierio pusių parašytus, ir nepalikdami vietos tarp eilučių. Toks rašymo būdas labai apsunkina redakciją. Visi raštai turi būti rašomi typewriteriu arba plunksna, ant vienos popierio pusės, ir paliekant vietos tarp eilučių, kad būtų galima, jeigu reikia, taisyti, o ir raidžių rinkėjui yra daug lengviau statyti.

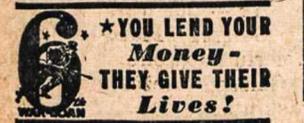
Karo metu redakcija ir taip yra apsinkinta įvairiais "extra" darbais, pavyzdžiui vertimais ir kitokiais. Tikimės, kad Gerb. Bendradarbiai prisilaikys redakcijos nurodymų.

23,660 Aukštesnių Mokyklų Studentai Dalyvaus CWV Straipsnių Konteste

Katalikų Karo Veteranų, Inc. skelbia tautinį straipsnių kontestą, kuriame gali dalyvauti visi aukštesnių mokyklų (High Schools) studentai, 23,660 dieninių Aukštesnių Mokyklų.

Tema — "AMERICA'S YOUTH AND THE BILL OF RIGHTS". Pirma dovana už geriausiai parašytą straipsnį \$1000 karo bonas. Penkiosdešimts kitų dovanų \$25.00 karo bonai berniukams ir mergaitėms, kurių straipsniai bus specialiai įvertinti, praneša p. Ruth E. Manning, National Third Vice-Commander of C. W. V., ir District Supervisor of High Schools, Board of Education, City of New York.

Teisėjų Tarybą sudaro šie įžymūs asmenys: J. E. arkivyskupas Richard J. Cushing, D. D., Bostono arkivyskupas, pirmininkas; J. E. vyskupas Bernard J. Sheil, D. D., Chicago vyskupas pagalbininkas; William L. Chenery, savaitraščio "Collier's" leidėjas; Prelatas Edward J. Flanagan iš Boys Town, Nebraska; Komandierius James J. (Gene) Tunney, U. S. N. R., Washington, D. C., ir Eddie Rickenbacker, Eastern Air Lines

MAKE EVERY PAY DAY BOND DAY
Join The Pay-Roll SAVINGS PLAN

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ R. K. SVENTO JUOZAPO DARBININKŲ SĄJUNGOS ORGANAS

DARBININKAS
Lithuanian Semi-Weekly Newspaper
Published every TUESDAY and FRIDAY
366 Broadway, S. Boston 27, Mass.

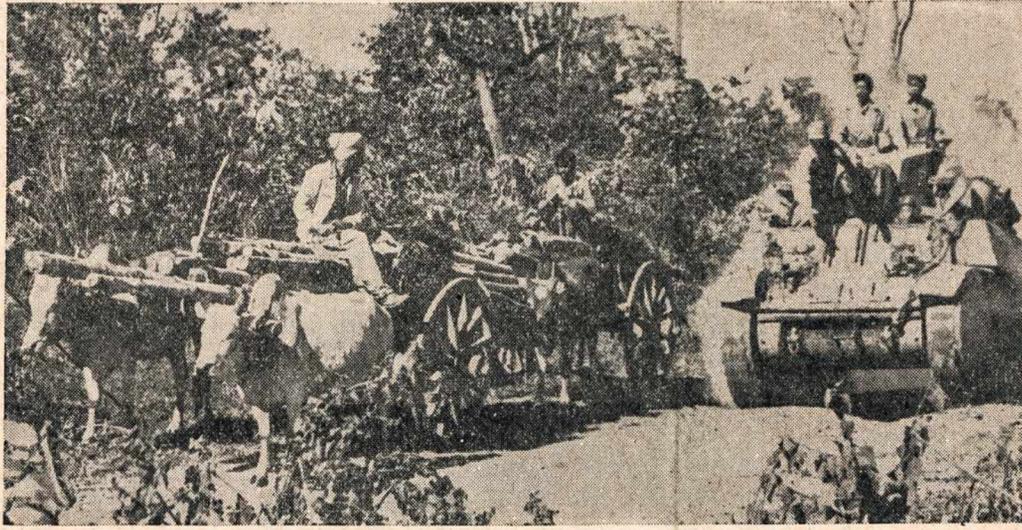
VOL. XXX — No. 8.

TEL. SOUTH Boston 2680

ANTRADIENIS (Tuesday) SAUSIS (January) 30 D., 1945 M.

TEL. SOUTH Boston 2680

FIVE CENTS

Burmoje, matomai naudojami jaučiai traukimo jėgai. Vežimais vežamos malkos, šalia matosi amerikiečių lengvasis tankas ritasi pirmyn į japonų frontą, kur amerikiečiai gelbsti kiniečiams prieš japonus.

AMERIKIEČIAI UŽĖMĖ SVARBIUS MIESTUS ŠIAURINĖJE LUZANOJE

Iš Alijantų Centro, Luzano, sausio 29 — Gen. Manilos, Philippinų sostinės.

Douglas MacArthur praneša, kad šeštoji armija stumia prieš armijas link japonų apsigynimo linijos, kuri yra palei San Francisco upės link Manila.

Amerikiečių karo jėgos yra tik 34 mylios nuo Philippinų sostinės.

Japonai negali atlaikyti amerikiečių karo jėgų spaudimo Luzanos saloj.

Žuvo Rusijos Ambasadorius

Mexico City, sausio 29 — Šiomis dienomis lėktuvo nelaimėje užmuštas sovietų Rusijos ambasadorius Umanski. Kartu su juo žuvo ir trys ambasados pareigūnai.

Žuvusiųjų sovietų Rusijos ambasados pareigūnų lavonai atvežti į ambasados rūmus.

Umanski yra buvęs sovietų Rusijos ambasadorium Jung. Valstybėse.

Amerikiečiai Užėmė Clark Aikštes

Luzon Salos, sausio 29 — Pranešama, kad Jung. Valstybių karo jėgos užėmė Clark lėktuvų aikštes,

SOVIETŲ RUSIJA NORI GAUTI STAMBIĄ PASKOLĄ AMERIKOJ

Washington, D. C. — Šiomis dienomis Sovietų Rusijos vyriausybė kreipėsi į Jung. Valstybių vyriausybę, prašydama, kad paskolintų šešius bilionus dolerių prezidentas ir generalis vedėjas, New York City.

Kontestas baigsis vidunaktį, kovo 31 dienos, 1945. Straipsniai turi būti 800 žodžių ar mažiau.

Visų dieninių 23,660 Aukštesnių Mokyklų (High Schools) viršininkams visoje šalyje jau esą pasiūsti laišukai su nurodymais ir kvietimais studentų dalyvauti šiame konteste.

Raudonieji Užėmė Klaipėdą

Londonas, sausio 29 — Raudonoji armija užėmė Dabrovą, anglių baseiną aukštoje Silezijoje. Taipgi apsupo Torun ir Poznanių, ir taipgi pasiekė Vokietijos sostinę Berlyną 94 mylių atstui.

Berlynas sako, kad rusai yra 95 mylios nuo Berlyno. Karaliaučius yra apsuptas iš šiaurės ir pietų. Šiaurėje sovietų Rusijos armijos užėmė Klaipėdą. Užėmus Klaipėdą, visa Lietuva yra sovietų Rusijos užimta.

Vokiečiai taip pat yra apsupti Rytinėje Prūsijoje. Vienintelis kelias pabėgti yra Baltijos jūra.

Vokiečiai Užpildė Visus Kelius Berlyno Srityje

Londonas, sausio 29 — Pranešama, kad iš rytų Vokietijos gyventojai pabėgėliai užpildė visus kelius Berlyno srityje. Berlyne gavę maisto ir apsiostojimo negali ilgiau būti kaip tris dienas.

Švedų spauda paduoda žinias iš Berlyno, kad visi teatrai yra paversti apsigyvenimui pabėgėliams.

Berlynas išpėja gyventojus, kad bombardavimo centras yra Berlynas. Todėl gyventojai yra priversti kraustyti į saugesnes vietas.

Priešinasi Popierio Siuntimui į Prancūziją

Washington, D. C., sausio 29 — Kongreso atstovai griežtai priešinasi laikraštinių popierių siuntimui iš Jung. Valstybių į Prancūziją, nes tokio popierio trūkumas jaučiamas šioje šalyje.

Graikijos Sukilėliai Nužudė Šimtus Žmonių

Athens, Graikija, sausio 29 — Šveicarijos sanitarinė misija, kuri Graikijos sukilimo metu buvo komunistų pusėje, pareiškė, kad sukilėliai sušaudė labai daug graikų, kurie buvo paimti įkaitai.

Vien tik Peristeri sritį jau iškasta 500 lavonų, kurie buvo sušaudyti pastaromis 20 dienų.

Komisija ir teismo organai tiria visą reikalą.

Alijantai Pasivarė Pirmyn Vokietijoje

Iš Vyriausio Alijantų Ekspedicijos Centro, Paryžius, sausio 29 — Pranešama, kad alijantų karo jėgos vakariniame fronte pasivarė pirmyn. Jung. Valstybių pirmoji armija, nežiūrint žimos audros ir gilaus sniego, nustebino priešą St. Vith šiaurrietuose ir išstrenkė vokiečius iš keturių miestelių. Trečioji armija pasivarė pirmyn keturias mylias; prancūzų pirmoji armija pasiekė Colmar kanalą dviejų ir pusės mylių plotį, ir Britų antroji armija išlaikė poziciją Roer upės pakraščtyje.

Keleiviams Gresia Nepatogumai

Washingtonas — Pulk. J. Monroe Johnson, Apsaugos Transportacijos Įstaigos direktorius, išpėja keleivjančius į Floridą ir kitas žimos poilsio vietas ir iš ten sugrįžtančius, nesitiktė kelionės sąlygų pagerėjimo artimoje ateityje.

Pulk. Johnson pareiškė, kad pervežiojant karo sužeistuosius, nors ir bus stengiamasi vengti sudarymo nepatogumų keliau-

jančiai civilėi visuomenei, bet jis jaučia pareigą išpėti būsimus keliautojus, ypač keliaujančius ir kurortų vietas, kad jiems gresia garantuota galimybė kur nors priverstiems palikti traukinį kelionei dar nepasibaigus, net ir tuo atveju, kai visos kelionės išlaidos buvo iš anksto apmokėtos.

PRIEŠO ŽINIOS

Nuskandino 8 Alijantų Laurus

Londonas, sausio 29 — Berlyno radio skelbia, kad nacių submarinai nuskandino šešis prikrautus reikmenų laivus ir du naikintuvus kurie plaukė iš Anglijos į Prancūziją.

Sustabdytas Nuomininko Priverstinis Baldų Pirkimas

Washingtonas — Kainų Reguliavimo Įstaiga įvedė mažą pakeitimą nuomos taisyklėse, pagal kurį uždrausta reikalauti iš nuomininko pirkimo baldų ar kitos nuosavybės, kaip sąlyga nuomavimo buto ar kambarių. OWI.

Didieji Alijantų Bombanešiai Bombardavo Rhinelandą

Londonas, sausio 29 — Aštuntosios Oro Jėgų bombanešiai bombardavo Vokietiją. Tūkstantis bombanešių ir 250 kovos lėktuvų puolė Vokietijos centrus ir numetė daugiau kaip 3000 bombų arti Dortmund ir ant geležinkelio kiemų arti Cologne ir Disburg srityse.

Anglijos bombanešiai nakties metu šeštadienį ir sekmadienį bombardavo Berlyną.

Wallace Neturįs Finansinio Patyrimo

Washington, D. C. — Kaip žinoma, Senato komisija nepriėmė Henry A. Wallace paskyrimo J. V. Komercijos Departamento sekretorium. Tačiau Senato Komisija priėmė bilį, kad atskirti nuo Komercijos departamento paskolų agentūros.

Senato komisija rado, kad Henry A. Wallace, bu-

vęs Jung. Valstybių vice-prezidentas, nėra tinkamas toms pareigoms. Tai įrodinėjo ir Jesse Jones, buvęs Komercijos departamento sekretorius.

Henry A. Wallace likimas dabar priklauso nuo Senato. Spėjama, kad Wallace kandidatūra bus atmesta, o jeigu ir būtų priimta, tai paskolų agentūros bus atskirtos nuo Komercijos departamento.

Vienuolės Atstato Prieš Sužalotą Vienuolyną

Londonas, sausio 29 — Priešu V ginklai sužalotą vienuolyną. Vienuolės, kurių amžius yra nuo 75 metų iki 83, neatsižūrėdamos į padarytus nuostolius, susirinko į kopyčią maldai, o pasimeldusios griebėsi atstatymo darbo.

Vienuolės ir jų globojami vaikai miegojo laike bombardavimo. Keletas vaikų užmušta.

ROOSEVELT - CHURCHILL KELYJ

New York, sausio 29 — Šveicarijos radio skelbia, kad Jung. Valstybių prez. Rooseveltas ir Anglijos premieras Churchill jau yra kelyj konferencijon su sovietų Rusijos maršalu Stalinu.

Kitos žinios skelbia, kad kitų didžiųjų valstybių vadai jau yra konferencijoje.

Hitleris pareiškė, kad tik mažą dalį kariuomenės paliksias Norvegijoj.

Iš to galima suprasti, kad Vokietija ištraukia sava karo jėgas iš kitų šalių ir jas koncentruoja pačioje Vokietijoje, kad galėtų ginti savo žemę nuo alitrijų didžiųjų valstybių vadai jau yra konferencijoje.

Hitleris Išsitraukia Iš Norvegijos

Londonas, sausio 29 — Vokietijos diktatorius Hitleris turėjęs pasikalbėti su Vidkun Quisling, kaip praneša Berlynas, kur buvo pareikšta, kad Vokietija išsitraukia iš Norvegijos.

Amerikos Raudonasis Kryžius Selps Lenkiją Medikamentais

Pranešama, kad Amerikos Raudonasis Kryžius išgavo sovietų Rusijos leimā su Vidkun Quisling, kaip praneša Berlynas, kur buvo pareikšta, kad Vokietija išsitraukia iš Norvegijos.

LENKAI REIKALAUJA ALIJANTŲ KOMISIJOS LENKIJOJ

Washington, D. C., sausio 29 — Šiomis dienomis Lenkijos vyriausybė Londone įteikė Jung. Valstybių valstybės departamentui memorandumą, kuriuo prašo įsteigti alijantų komisiją, būtent, Jung. Valstybių, Anglijos ir Rusijos Lenkijos valdymui tol, kol bus galima praveisti laisvus rinkimus.

traukinį, bet dėl suvėlavimo traukinio iš Washingtono negalėjo laiku atvykti.

Ši žinia dėl traukinio su laikymo nebūtų taip sacinga, jeigu nebūtų buvę pirmiau įvykio su kito prezidento šunimi, kurį parvežė lėktuvu iš Europos.

Dėl Rooseveltto Sulaikė Traukinį

Chicago, Ill., sausio 29 — Vakar sulaikė Chicago ir North Western traukinį vienai valandai ir 7 minutėm, kad paimti prezidento Rooseveltto sūnų pulk. James ir jo žmoną, kurie buvo užsisakę vietą tame

Gaisras Sunaikino Saldainių Dirbtuvę

Lynn, Mass. — Anksti sekmadienio rytą kilo gaisras Connelly Confectionery kompanijos dirbtuvėje, 314 — 329 ir 337 Union St. Gaisras padarė 40,000 dolerių nuostolių. Gaisro priežastis neišaiškinta.

IVAIRIOS ŽINIOS

Prezidento Žodis Racijonavimo Įstaigų 3-jų Metinių Sukaktuvių Proga

Washingtonas — Prezidentas Rooseveltas, savo radijo kalboje, Karo Kainų ir Racijonavimo įstaigų trečiųjų metinių sukaktuvių proga, pasakė:

“Visa tauta, o ypatingai jū mūšio laukus išvykę kariai, yra dėkinga tiems mūsų piliečiams, kurie, užmiršę savo asmeninius reikalus, pasišventė gyvybinės svarbos racijonavimo ir kainų kontrolės darbui.

“Man atrodo, kad šios įstaigos skyriai visoje šalyje dar labiau sutvirtino vieną dalyką, labai svarbų mūsų Amerikos tradicijoms, būtent, miesto susirinkimo įprotį (Town Meeting).

“Jau mūsų pirmieji ateiviai ir Vakarinių valstybių pirmieji kolonistai mokėjo išspręsti sunkius uždavinius bendravimu. Jie nugalėdavo kliūtis teisingumu, draugiškumu ir abipusiško susipratimo dvasioje.

“Ir dabartinių karo metu, ta pačia dvasia vietinės racijonavimo įstaigos sprendė savo teisingumo padalinimo ir kainų kontrolės sunkumus. Susėdę aplink stalą, gerai ištyrinėję kiekvieną reikalą, suranda sprendimą ir jį praneša ne kaip griežta savaivališka valdžia, bet kaip viską suprantas kaimynas.

“Aš esu įsitikinęs, kad Amerikos žmonės giliai įvertino šį darbą ir, nepaisydami nepatogumų, mielai apsiėmė perkęsti šio karo užkrautus nepatogu-

mus ir didėjančius reikalavimus.

“Žinoma, turėjome kelis apgavikus, sukčius ir juodarinkiečius, bet jie sudarė tik nežymią mažumą.

“Racijonavimo ir kainų kontrolės pavykimas yra labai svarbus mūsų karių labui, nes jiems priklausanti dalis maisto rūšis ir dydis didele dalimi pareina nuo teisingos padalinimo sistemos čia, namuose. Jie norėtų, kad jų motinoms ir žmonoms nereikėtų mokėti nežmoniškai aukštų maisto kainų, kaip yra buvęs pereinamojo karo metu, kai maisto kainos pakilo iki dangaus. Šio karo metu mūsų žmonėms maisto buvo pakankamai, ir dėl to reikia tik džiaugtis.

“Amerikos žmonių vardu, aš siunčiu padėką ir sveikinimus visiems tėvynę mylintiems vyrams, moterims ir vaikams, kurie taip sėkmingai ir pasišventusiai prisidėjo prie Kainų Reguliavimo Įstaigos darbo.” OWI.

Šiaurės Vakarų Pacifiko Pakrantėse Kuro Racijonavimas Tas Pats

Washingtonas — Kainų Reguliavimo Įstaigos pranešimu, šiaurės Vakarų Pacifiko pakrantėse racijonuojamosios kurenamosios alyvos trečiojo perijodo metu, kuris prasidėjo sausio 8 dieną, vienetas pasiliko tas pats — 10 gal.

Priimta Į Darbą Dvigubai Daugiau Veteranų

Washingtonas — Karo Darbo Jėgos Komisijos pareiškimu, J. V. Samdos Įstaiga laike 1944 metų 1-ą išdavusi tarnybų dvigubai didesniai veteranų skaičiui, nei 1943 metais. Pereitų metų 11 mėnesių laikotarpyje, nuo sausio iki lapkričio mėnesio, priimta į darbą 728,400 veteranų, o tuo tarpu 1943 metais per tą patį laikotarpį priimta 317,600 veteranų.

Dėdei Samui Reikalinga Piliečių Pagalba

Washingtonas — Mūsų valdžiai labai reikalinga, ir ji prašo savo piliečių šią karo meto savaitę atlikti šias pareigas:

Atsiųsti mūšio laukui vieną iš 10,000 skubiai reikalingų Armijos slaugių, pakeičiant ją Raudonojo Kryžiaus Slaugės Padėjėja.

Išpildyti šios savaitės kvotą, suaukojant 100,000 pailgų kraujo sužeistiesiems Europos ir Pacifiko frontuose.

Užpildyti 11,000 laisvų tarnybų Prekybinio Laivyno įguloje: mates, inžinieriais, jūrininkais ir jūrininkais - mokiniais.

Pagelbėti karo pastangoms ir pats sau, skubiu apdėvėtų padangų pataisymu. OWI.

Egzaminai Medicinos Valdininkams Ir Slaugėms

Washingtonas — Thomas Parran, Federalinės Apsaugos Agentūros Viešojo Sveikatingumo Tarnybos generalinis chirurgas, pranešė apie įvyksiančius egzaminus naujai priimamiems medicinos valdininkams ir slaugėms Viešojo Sveikatingumo Tarnybos reguliariam korpusui. Apklausiems prasidės vasario 5 dieną. Egzaminai raštu įvyks balandžio 23, 24 ir 25 dienomis. Aplikacijų blankams gauti, rašyti “Surgeon General, U. S. Public Health Service, Washington 14, D. C.”, arba egzaminų metu. OWI.

Komitetas Suvažiavimų Leidimams Svarstyti

Washingtonas — Pulk. J. Moirroe Johnson, Prezidentui pritariant, paskirtas galva komiteto, priimti ir spręsti aplikacijoms, šaukimui susirinkimui po vasario 1 d., į kuriuos susirinks virš 50 žmonių; ar tie susirinkimai yra pakankamai svarbūs karo pastangoms, ar verta aukoti transportacijos ir kitus patarnavimus. Kiti komiteto nariai yra šie: Karo Psekretorius Robert P. Patterson, Laivyno Psekretorius Ralph A. Bard, Karo Vadybos Gamybos Pirmininkas J. A. Krug ir Darbo Jėgos Komisijos Vicepirmininkas Charles M. Hay. OWI.

Senatorius Glen H. Taylor iš Idaho, atvykęs į Washingtoną su šeima tarnybai, negali gauti pasisamdyti buto gyvenimui. Turi susikimšti į viešbučio kambarį iki atsiras kur nors tinkamas butas. Todėl jis pasiėmė savo gitarą ir su šeima atsisėdęs ant Kapitolio laiptų, uždainavo — OH GIVE US A HOME BY THE CAPITOL DOME. — Priezodis sako: ten gera, kur mūs nėra.

Lotynų Amerikos Kaimynai Padeda Suvienytoms Tautoms Laimėti Karą

Visos Lotynų Amerikos respublikos į pietus nuo Rio Grande upės pertraukė diplomatinis santykius su ašies jėgomis. Dvylika paskelbė karą ir remia alijantus. Kelios — Brazilija, Meksika ir Kuba — siuntė savo kareivius ir jūreivius kovoti kartu su Anglijos ir Jungtinių Valstybių armijoms ir laivynais. Bet kas svarbiausia, jos visos medžiaginai prisidėjo prie mūsų ekonominio gyvenimo, karo pastangų ir mūsų gyvybės. Ne tik geri kaimynai bet reikalingi kaimynai.

Laivai, prikrauti gryna medžiaga, kuri taip būtina reikalinga karo gamybai Suv. Tautoms, plaukia iš Centrinės ir Pietų Amerikos į šią šalį. Kadangi East Indies dar priešio rankose, Lotynų Amerikos guma aprūpina Suv. Tautų armijas su reikalingomis. Be tos gumos, armijos Prancūzijoje, Italijoje, Sovietų Unijoje, Pacifike, Kinijoje, Burmoje ir visur kitur nebūtų tokios stiprios. Kiek gumos mes gauname iš Brazilijos, Kolumbijos, Venezuelos ir Meksikos yra karo paslaptis.

Iš Ecuador gauname medį, pavadintą “balsa”, iš kurio mažus bomberiai gaminami. Suv. Tautos vartoja daug vario iš Čilės. Iš Bolivijos gauname cino, “tungsten”, “bauxite” ir “mica”. Ciną svarbus įvairioms priemonėms. “Tungsten” vartojamas elektrinėms lempoms ir suvėrūntinti plieną.

Aluminas gaminamas iš “bauxite”. Aliejus iš Venezuelos, Ecuador ir Peru varo mūsų karo mašinas ir laivus ir lėktuvus. Argentina, Uruguay, Paraguay ir kitos šalys mums siunčia daug maisto. Cukraus gauname iš Kubos, El Sal-

vador, Nicaragua ir Dominican respublikos. Kavos iš Brazilijos, Costa Rica ir Guatamala. Mažutėlė Honduras siunčia mums daug vaisių.

Pagalba alijantams išvystė daug naujų industrijų Pietų Amerikoje. Viena iš svarbiausių yra gaminimas “quinine” iš cinchona liubo. Chinina yra svarbiausias vaistas gydyti malariją. Cinchona medis auga ne čia, bet Dutch East Indies, ir Filipinuose. Tos šalys produkavo net 90% viso pasaulio chininos, ir kada Japonija okupavo tas žemes tas šaltinis buvo mums sustabdytas.

Acū Amerikos karininkai, Pulkininkai Arthur F. Fisher, kad tas medis darbar randasi Pietų Amerikoje. Suprasdamas kaip svarbus tas vaistas yra išgydyme malarijos, jis rinko medžio sėklas Filipinuose prieš puolimą Corregidor. Surinkęs net milijoną, atlėkė į šią šalį. Po visokių išbandymų sėklų, buvo pasiūstos ir tropiškas vietas. Ir šandien tūkstančiai žmonių — Kolumbija, Ecuador, Peru, Venezuela ir Brazilija — dirba šioje gamyboje. Tai tik vienas pavyzdys kaip “gero kaimyno” kooperavimas padeda industrinį išsivystymą Lotynų Amerikos. Brazilijoje per trijų metų laiką 700 naujų įstaigų įvesta. Brazilijos plieno fabrikas, Velta Redonda, buvo pastatytas Amerikos kapitalu, inžinieriais ir mašinerija. Bus didžiausias plieno fabrikas visų Lotynų Amerikoje.

Kaikurie ekonomistai mano, kad šis industrinis išsivystymas kenks mūsų industrijas. Kiti mano visai kitaip, kad bus rinka mūsų ekspertams. FLIS.

Maldos Už Lietuvą Katedroje

New York'o Lietuvių Tarybų ir miesto atstovyba praneša, kad Kunigų Vieniybės Rytų Provincija išrūpino New Yorko Arkivyskupo Francis Spellman sutikimą suruošti DAY OF PRAYER FOR LITHUANIA šv. Patricko Katedroje.

Tuo būdu, New Yorko lietuvių visuomenė vasario 16 d. sukaktį pažymės dviem iškilėmis: Vasario 11 d. 3 val. po piet Webster Hall salėje, kame kalbės Lietuvos, Latvijos ir Estijos atstovai ir vienas lietuvių amerikiečių kalbėtojas. Muzikale programą išpildys Sue Griškaitė.

Vasario 18 d., 4 val. po piet, New Yorko St. Patrick's Cathedral, kame pamaldų bus sugiedotas Lietuvos Himnas. Dalyvaus lietuvių dvasiškija iš New York'o, New Jersey ir Connecticut vyskupijų. Tvarkdariais kviečiami lietuvių choristai. Į pamaldas kviečiami draugingų

PREZIDENTAS GALI BŪTI APLANKYS VATIKANĄ

Londonas, sausio 29 — Brussels, Belgijos sostinė, radio praneša, kad Vatikane daromas pasirošimas priimti prez. Rooseveltą.

Vatikano Miestas — Vatikanas nepaduoda jokių žinių apie pasirošimą prez. Rooseveltą priimti, bet jeigu prez. Rooseveltas atvyktų, tai Jo Šventenybė Pijus XII nuoširdžiai jį priimtų.

Įsakyta Laikytis Rasių Lygybės Principo

Washingtonas — Malcolm Ross, Prezidento Komiteto Teisingai Šamdai Praktikuoti pirmininko, pareiškimo, komitetas įsakė Amertorp Korporacijai, esančiai St. Louis, Mo., samdyti negres darbininkes, be jokių pirmenybių dėl rasės ar spalvos. Ta proga, Komitetas patarė bendrovei nedaryti skirtumų.

mo tarp tarnautojų ar aplinkantų dėl jų rasės, tikėjimo, spalvos ar tautinės kilmės. OWI.

Misteriška Eksplozija

South Dartmouth, Mass. — Sausio 28 d. naktį įvyko misteriška eksplozija Theodore J. Mattson namuose, Rockland St. Toje eksplozijoje užmušta du žmonės. Suardė Mattson namus ir kitus namus toje apylinkėje.

Naciai Traukiasi Iš Italijos

Roma, sausio 29 — Oficialiai pranešama, kad aštuntosios armijos srityje vokiečių apsigynimo linijoje sukelta dideli gaisrai. Iš to daroma išvada, kad vokiečiai patys sukėlė gaisrus ir traukiasi iš tos srities.

Rožančiai

“Darbininko” administracijoje galite gauti sekamų rožančių:

Puikus baltas, sidabrinis	\$8.00
Juodas stiprus	\$1.25
Rusvas stipriai padarytas	\$1.20

Užsakymus siųskite:

DARBININKAS

366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

Naudingos Maldaknygės

ANIAS SARGAS, juodi odos aparatai, auksuoti kraštai, 288 puslapiai. Kaina	\$1.50
DANGAUS ŽVAIGŽDUTĖ, juodi odos aparatai, auksuoti kraštai, 288 pusl. Kaina	\$1.50
DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS — Kun. Pr. M. Juras. Juodi odos aparatai, auksuoti kraštai, ant viršelio išpaustas lietuviško stiliaus auksinis kryžius, 787 pusl. Kaina	\$3.50
JEZAU PAS MANE ATEIKI — Kun. K. Kirvelaitis. Juodi odos aparatai, auksuoti kraštai, apvalūs kampai, 254 puslapiai. Kaina	\$1.25
MALDŲ RINKINĖLIS — Kun. J. B. Koncevičius. Balti celuloidiniai viršeliai. Knyga tinkama moterims ir mergaitėms. Kaina	\$1.00
MALDŲ ŠALTINIS — Kun. Pr. Juškaitis. Juodi odos aparatai, auksuoti apskritūs kraštai, didelės raidės, 432 pusl. Kaina	\$2.50
RAMYBĖS ŠALTINIS — Kun. Pr. M. Juras. Juodi odos aparatai, auksuoti kraštai, lietuviško stiliaus auksinis kryžius ant viršelio, 544 pusl. Kaina	\$2.75

Su užsakymais kreipkitės ---

“DARBININKAS”

366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Kun. P. M. Juro Nauja Maldaknygė

Ką tik gavome iš knygriškylos kun. Pr. M. Juro naują maldaknygę RAMYBĖS ŠALTINIS. Knyga turi 544 puslapius, gražiais odos aparatais, auksuotais kraštais, traukiančios išvaizdos. Kaina \$2.75.

Užsakymus siųskite su money orderiu ar čekiu: “Darbininkas”, 366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

Ar Įvyksta Siandien Stebuklų? Taip!

Tai sužinosi perskaitęs

Prof. Dr. Vyskupo Būčio garsią knygą:

SVENČ. P. MARIJOS APSIREIŠKIMAI LIURDE

Šia knyga susidomėjo visi Amerikos Lietuviai.

Ją skaitykite ir netikintieji!

Liurdo knyga

Gausiai paveiksluota, gražiai kietais viršeliais įrišta, virš 500 puslapių.

KAINA — \$3.50

Kreipkitės su užsakymu:

DARBININKAS

366 W. Broadway So. Boston 27, Mass.

DARBININKAS

(THE WORKER)

Published every Tuesday and Friday except Holidays such as New Year, Good Friday, Memorial Day, Independence Day, Labor Day, Thanksgiving and Christmas

by SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR

Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 Act of October 8, 1917, authorized on July 12, 1918

SUBSCRIPTION RATES:		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	\$4.00	Amerikoje metams	\$4.00
Domestic once per week yearly	\$2.00	Vieną kart savaitėje metams	\$2.00
Foreign yearly	\$5.00	Užsieny metams	\$5.00
Foreign once per week yearly	\$2.50	Užsieny 1 kart sa-tėj metams	\$2.50

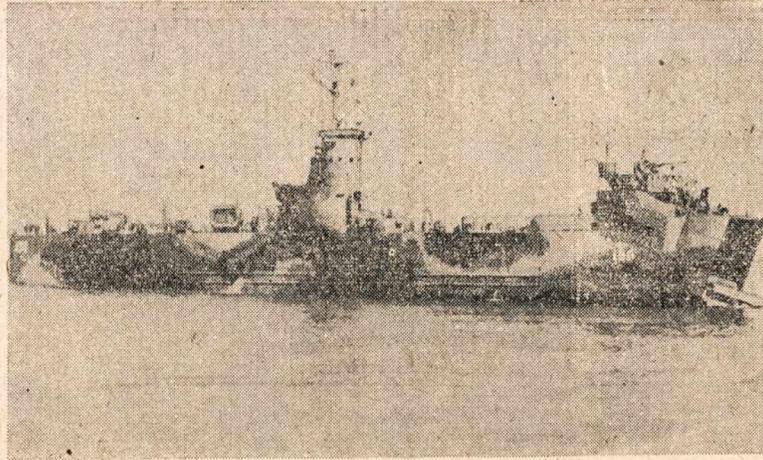
DARBININKAS

366 West Broadway, South Boston, Mass
Telephone SOUTH Boston 2680Šv. Pranciškus Salezietis —
Katalikų Spaudos Globotojas

Viens įžymus katalikų veikėjas yra pasakęs, kad jei šv. Povilas gyventų mūsų laikais, tai jis būtų laikraščio redaktorium. Kai dėl redaktorių, tai galima pasiginčyti, bet kad garbingas Apaštalas būtų pastoviu katalikų spaudos bendradarbiu ir uoliu rėmėju, tai netenka abejoti. Tai įrodo jo laiški, kuriuos jis rašė į visas tuomet žinomas katalikų kolonijas. Kitas taip pat aktyvus katalikų spaudos bendradarbis buvo Genevos Vyskupas, Šv. Pranciškus Salezietis (1567 — 1622). Dėl gilių ir labai praktiškai parašytų teologijos kūrinių, jis nusipelnė Bažnyčios Doktaro vardą. Be to, jis yra skaitomas katalikų spaudos pirmtakūnu ir globotoju, dėl uolios tikėjimo platinimo savo nuolatinuose, galima sakyti, periodiniuose laiškuose. Jo laikais laikraštis spaudos tikroj to žodžio prasmė dar nebuvo, bet jis pirmas kūrė katalikiškos laikraštijos pamatus ir pramynė takus katalikų publikacijai. Nėra abejonės, kad ir Šv. Pranciškus, jei mūsų laikais gyventų, būtų katalikiško laikraščio redaktorium bei leidėju.

Kai kam gali atrodyti, kad šventam žmogui toks darbas lyg ir netiktų. Redaktoriai bei leidėjai įsivelia į visokius ginčus, prisidirba sau priešų, suerzina daug kam nervus, daug ką skaudžiai įžeidžia, ypač kai pasako į akis karčią tiesą. Žodžiu, jie gan dažnai suardo viešą ramybę. Dėja, tokių nemalonumų dažnai įvyksta, bet kaip tik dėlto, kad mūsų redaktoriais toli nuo šv. Pranciškaus šventumo. Redaktoriai šv. Pranciškaus tipo būtų kantrūs, malonūs, taktiniai. Nors ir jį saug kartų išpūko, ypač paklydėliams ir kreivatikams, kuomet jų klaidas negailestingai išparodinėjo. Tiesa, jis klaidas pliekė, bet žmones mylėjo; tačiau apjaukė fanatikai nesuprato to skirčiavimo ir klaidų išparodymą bei pašiepimą taikė į save. Kelis kartus net nužudyti šv. Pranciškaus kesinosi. Tad ir šventam žmogui nevisuomet pavyksta ramiai ir taikingai tiesą skelbti.

Tačiau, kad ir netobula mūsų spauda ir ne visi laikraštinkai idealingi ir taktiniai, vis vien savo spaudą remti mums privalu. Prastas būtų katalikas, kurs vien dėlto remtų nekatalikišką spaudą, kad jam mūsų laikraščiai nesuteikia tinkamos pagarbos ir, užtarnautai ar ne užtarnautai, neiškelti jo vardo į viršūnes. Pripraskime mylėti tiesą daugiau už savimeilę. Supraskime, kad remdami priešingą mums spaudą, tampame netiesioginiais katalikybės išdavikais ir pamažėliu kalame sau nelaisvės rėžius. Gerai apsigalvokime ir

Karo laivas parengtas invazijai, daro pratimus. Tai vidutinio dydžio laivas, kuris išleistas iš Charleston Laivyno kiemo, S. C.

PULK. K. V. GRINIUS
TARPTAUTINĖ APŽVALGA

(Privati Nuomonė)

(Copie of this Analysis and the registration statement have been filed with the Department of Justice pursuant to the Act of June 8, 1938, as amended. This should not be considered as approval of the content of this Analysis by the U. S. Government.)

Tiesa, rusų pusę ten, tuom tarpu, atstovauja Maskvos sukumunizuoti partizanai, ne reguliari Raudonoji Armija. Raudonoji Armija, tuom tarpu, taupo savo jėgas svarbesniems įvykiams. To nepaisant, šiandien mes žinome, kad vadina mojo ELAS sukilimas buvo paruoštas Raudonosios Armijos karininkų, kurie, sukilimo "green light" davę, iš scenos vykriai pasitraukė. Padėties tragizmą didina faktas, kad ELAS sukilėliai šiandien šauda į angulus tais pačiais ginklais, kuriuos, dar tik vakar, anglai jiems įtikėjo. Panašiai buvo apgin kluoti Tito partizanai, albanai ir daugelis kitų Balkanų "patrijotų". Dalimi, gal būt net Amerikos "lend-lease" sąskaiton. Potencialėje prasmėje, panaši situacija egzistuoja visur, kur tik sovietai savo ranką yra įkišę, ir tai nepaisant, čia - ten, daromų diplomatinėje plotmėje. Bet štai, pereitų metų gale, iš grynai diplomatinio rungtyniavimo, šios grumtynės netikėtai virto "shooting war". Ir kur? Graikijoje.

mokėkime nors apytikriai permatyti savo ateitį, kuri bus labai nelinksma, jei savo dirvą užleisime tiems, kurie siekia mus sunaikinti.

tikrus bendrus veiksmus, tam tikrais atvejais ir tam tikromis kryptimis, kai sovietų, britų ir amerikonių interesai pripuolamai supuola.

Dėja, tas ne taip jau dažnai pasitaiko, ypatingai šiandien, kai nacių mirtinai pavojus jau kaip ir praeina...

Ir ar tenka iš to stebėtis? Laimingu 1941 metų birželio 22 d. Hitlerio "blunderiu" laikinai sujungti, "United Nations" kaip buvo, taip ir liko skirtingi savo pasaulėžiūromis, tendencijomis, struktūra ir taktika.

Anot anos pasakos, gulbė veržiasi aukštyn, lydeka traukia į vandenį, o vėžys varosi atgal. Ir tik viena Amerika tvirtai laikosi duotojo žodžio, be pertraukos pristatinėdama lend-lease gėrybes. Taip pat nėra mažiausio pagrindo manyti, kad partnerių priegimtyje gali, iš viso, kas nors pasikeisti.

"United Nations" blokas ir toliau liks pasidalinęs į "proletariniai - totalitarinę" ir "kapitalistiniai - demokratine" stovyklas.

Tos prieštarybės gali tik didėti. Ir jos, neabejotinai, didės, tiesioginiame santykių prie vis mažėjančio nacinės Vokietijos pavojaus.

Maskva Siekia Užvaldyti Europą

Ne nuo šiandien Maskva aspiruoja užvaldyti Europą. Naujoje istorijoje tokių bandymų buvo jau

2: vienas 1918-1920 metais, kitas — 1923, kai Maskva visai rimtai manė Vokietija esą komunistinio pučo išvakarėse. Net ir Raudonoji Kariuomenė buvo jau paruošta žygiui.

Pirmieji du bandymai nepavyko. Šiandien mėginama 3-iu karu.

Dalykams stovint, kaip jie stovi, netenka stebėtis, kad iš tos tariamos ir didčiai reklamuojamos "vienybės", gavosi paprastas "muilo burbulas".

Ir vėl visas pakrypo senos pasakos keliu: į jėgos politiką (power politics), į jėgų sferas ir amžino imperializmo rungtynes...

Kas vakar buvo pašnabždomis kalbama, šiandien virto įvykusių faktų. Ir aklas pradeda suprasti. Ir tik didžiosios spaudos užvestas mechanizmas, bei įvairios kontroliuojamos propagandos agentūros, vis dar nesiliauja linksniai vienybę, interesų bendrumą, kompromiso galybę ir kitas panašias neįvykdomas svajones.

Faktas lieka, kad Maskviniai užmačiai šiandien yra pasiekę aukščiausio laipsnio. Ne perdėdami galime pasakyti, kad kova už Europos dominavimą įėjo į patį įkarštį.

Kovos centriniu objektu, neabejotinai, yra Vokietija. Centrinę padėtį užimanti Vokietija, buvo ir yra kertiniu Europos pusiausvyros veiksmu.

Kas valdo Vokietiją, valdo ir Europą. Iš čia ir Maskvos pastangos jai "prijaukinti". Lenkija, Suomija, Pabaltis, Balkanai ir t. t. yra tik periferija prieiga prie Vokietijos prietis, jai iš visų pusių apsupti.

Itin energingą akciją Vokietijai pasisavinti, Maskva pradėjo tuč tuojau po Stalingrado laimėjimo, kai paaiškėjo, kad smūgis Volgos žemupio kryptimi sprendžiamųjų išdavų atnešti negali.

Akcija buvo pradėta nuo įsteigimo vadinamosios "Vokiečių Karininkų Sąjungos" — Sojuz Germanskich Oficerov — Bund Deutsche Offiziere.

Po pereitų metų liepos mėnesio pasikėsini mo prieš Hitlerį ir po sekamu

represijų, prie sąjungos prisidėjo buvusios VI Stalingrado vokiečių armijos vadas von Paulus.

Lygiagreta buvo pradėtas intensyvus agentų rekrutavimas iš Rusijoje esančių vokiečių belaisvių. Pristeigta eilė mokymo centrų, tiek politinių, tiek kariškų, kur į sabotažo taktiką ir parašutininkų ruošimą buvo atkreiptas ypatingas dėmesys.

Reikia manyti, kad šiuo metu Vokietijoje darbuojasi ne vienas tūkstantis Maskvos centruose paruoštų parašutininkų.

Panašią taktiką sovietai vartojo ir Pabaltyje. Kiek yra žinoma, per 1942-1944 metus, Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje sovietų parašutininkų buvo primėtyta begalė.

Daugumoje tai buvo tikri rusai ir tik vienas-kitas kalbą mokantis lietuvis, latvis ar estas. Juos sovietai pasirinko iš 1940-1941 metais deportuotųjų, jų šeimas laikydami už įkaitus.

Rusų Akcija Patraukti Vokiečius

Ne mažiaus gudriai parvė ir politinę akciją.

Visokiais įmanomais būdais sovietai vokiečiams pradėjo įrodinėti, kad tik susidėjus su Rusija, Vokietija gali tikėtis išsigelbėti.

Sioje kryptyje rusai varė ir tebevaro tikrąjį šantažą — blackmail.

Čia pasirašo sutartį su Benešu, ten lenkams atiduoda Prūsų žemes, ten lenkų sienas praplečia iki Oderio, čia ir vėl naudoja de Gaulle, kad atskirti Rheinlandą ir t. t. ir t. t.

Kita proga grąšina vokiečius suvaryti į "vergų batalijonus" Rusijai atstatyti.

Aišku savaimi, kad nei čekai, nei lenkai, nei prancūzai čia jokios rolės nelošia. Jie yra vartojami kaip paprasti Stalino tikslų Tęsinys 4-tame pusl.

AMERICAN RED CROSS

DIEVUI ir TĖVYNEI

Parašė Msgr. Fulton Sheen

Vertė Pranas Jančius, MIC.

KUNIGO KARALIAUS PREMIJUOTAS VERTIMAS

VI PERSKYRIMAS

KRYZIUS IR APGAVYSTĖ

Bet tasai jausmas, kuriuo žmonės atsiduoda pusteisėmis ir kvailystėmis, turėtų mums nurodyti kokią jėgą vėl pasikartotų istorijoj, jei kiekvienoje tautoje būtų tik keletas šventųjų, kurie galėtų pagelbėti pasauliui, kadangi dar nesą jame išpajinioję; kurie, kaip jų Viešpats ant Kryžiaus, ne trokštų išgelbėti pasaulį, kaip jis yra, bet būtų išgelbėti nuo jo; kurie parodytų tiems, kurių širdys dar neužkietėjusios, kokių manomė dar turime Amerikoje, kad galima pasiaukoti, nepaverčiant pasaulį didžiausia skerdykla.

Negalima pabėgti nuo Kryžiaus.

Todėl viltis, tikroji pasaulio viltis neglūdi politikieriuose, kurie nepaisydami Dievystės miniai, siūlo Kristų ir Barabą išgelbėti savo griūvančią galybę.

Nerasime vilties ekonomijoje, kurie varo Kristų nuo savo pakraščiu, kaip Gerasenai, kadangi bijojo netekti pelno nuo kiaulių.

Toji viltis neglūdi tuose auklėtojuose, ku-

rie kaip Pilotas, tyčiojosi: "Kas Tiesa", — o vėliaus ją prikalė prie Kryžiaus.

Pasaulio viltis glūdi kiekvieno nukryžiuotoj šalyje; tose, kurie neša Kristaus Kryžių; Lenkijos motinose, kurios kaip kitos Rakelės, verkia savo vaikų; žmonose verkiant dėl karo tarnybon paimtų vyrų; sūnuose ir dukrose bučiuojant šaltą Sibiro žemę it paskutinį Dievo padarytų dalykų, kurį dar gali matyti; kruvinose kojose ir nuo darbo sustingusiose rankose; persekiojamuose žyduose, Kristaus kraujo broliuose, apie kuriuos Dievas sakė: "Aš prakeiksiu tuos, kurie juos keiks"; koncentracijos stovyklose, pavergtuose kuniguose, kurie kaip Kristus kituose Alyvų daržuose, randa būdą paaukoti savo kraują, savo kūnų kiekliuose.

Pasaulio viltis yra Kristaus Kryžiuje, nuo amžių glūdančiame kenčiančių vyrų, moterų ir vaikų širdyse, kurie, jei tik mes taip žinotume, gina mus nuo apgavystės daugiau ne gu karo pabūklai ir laivai.

Mes Amerikoje dabar atsidūrėme veidas į veidą su nuo Dievo paveldėta laisve. Išmušė valanda, kurioje turime pasiimti Kryžių. Negalime pabėgti nuo Kryžiaus.

Kas mums jį duos? Ar bus baumės užverstas ar laisvai atgalios uždėtas?

Pasitikėkime Amerikos atgimimo galybe. Tikėkime, kad galime patys persitvarkyti iš vidaus, kad nebūtume kitų pertvarkyti iš lauko. Tikėkime į Amerikos ateitį; bet tikėkime į ją, kaip tikime į Velykas — Didįjį Penktadienį pergyvenus.

VII PERSKYRIMAS
VILTIS

Mes gyvename tų istorijos laikotarpių, kurie išrinka žmoniją kartą į kelius šimtmečius. Tai yra laikas tarp laikų, vienos gdynės pabaiga ir kitos pradžia, laikas, kuris dar šešėlių aprauktas, tasai protomos laikas, kada tamsa išrodo tokia tikra ir šviesa toli.

Visas pasaulis, rodos, apimtas grėsiančios nelaimės jausmo, kada laisvamaniai abejoja savo laisvamanybe, atžagareiviai bijo savo pastovumo; kada pragaistis, religijos persekiojimas, širdžių apvilimas, žiaurumo išsi viešpatavimas ir griaužianti baimė paverčia pažangos pranašus į bevilties pranašus.

Kaip senovės žydai kartą troško jausmingo Egipto gyvenimo, taip šiandieninis žmogus gaudžiai pažvelgia atgal į ką jisai manė esą rojus žemėje, kai poetai giedojo: "garbė žmogui aukštėbėse", kai evoliucija pažadėjo padaryti kiekvieną mūsų dievu ir filosofai mokino, kad visi dalykai matuojami pagal žmogų, kada rašytojai nupiešė "drąsų naują pasaulį", kai išauklėjimui, politikai ir ekonomijai neberekėjo tikybės ir, kada pažangos taisyklės užtikrino mums pasaulį be Kryžiaus.

Ne joks istorijos laikotarpis geriau neatvaizduoja tą mūsų laikų pesimizmą ir beviltį, kaip tas tragiškas laikotarpis nuo Didžiojo Penktadienio iki Velykų Sekmadienio, kai Šviesos nebuvo ir geriausi žmonės nežinojo ar bematys šviesą, ar ne.

Pasaulis niekadosis neišrodė tamsesnis. Ekonomai, kurie pardavė Viešpatį už vergo

kainą, savo gyvybes, užbaigė savižudos beviltyje; politikai, kaip Pilotas, kurie nusiplovė savo rankas vandenimi, dar vis randa jas Dievo krauju paraudonavusias; net ir apaštalai, kurie girdėjo, kai Jisai sakė, vėl prisikelsias, abejojo, kad galėtų būti laimėjimas po tokio nugalėjimo.

Kaip mūsų laiku beviltčiai pažvelgia į tai ką jie klaidingai vadino auksinę gadybę, taip apaštalai, kada tų trijų kryžių šešėliai dingo Didžiojo Penktadienio nakties tamsumoj, gal ir pažvelgė atgal į tai, kas jiems buvo auksinė gadybė — Atsimainimo Kalnas.

Kokį priešingą jie sau pasidarė tų dviejų kalnų vaizdą: viename Jo veidas žibėjo it saulė ir drabužiai buvo balti kaip sniegas. Ant rame Jo veidas buvo panašus ir raupsotojo ir Jo vienintelis rūbas — purpuri kraujo lašai.

Jiems išrodė, kad visai kitaip būtų buvę, jei Mokytojas būtų paklausęs Petro patarimo ir visoje savo garbėje ten pasilikęs ir nejęs žemyn, nugręždamas Savo veidą į Jeruzalę ir Kryžių!

Bet dabar per vėlu. Turėjo jie tik netekusios karalystės atsiminimą, kurią, kaip Mozė, jie matė savo proto akimis, bet kurion nebuvo skirti įžengti.

Atsimainimo garbė buvo prarasta; jiems liko tik Kryžiaus pralaimėjimas.

Atėjo Sekmadienio rytas valandoj, kurioj dar buvo tamsu. Moteris daržan įžengė, moteris, kuri pati buvo iš numirusių prisikėlus, nes Mokytojas išvarė jos septynis veltius. Jinai buvo viena tu, iš kurių galėta laukti tikėjimo į prisikėlimą. (Bus daugiau)

TARPTAUTINĖ APŽVALGA

Pradžia 3-čiame pusl. irankiai, angliškai tariant "stooge".

Visi šie Stalino manevrai turi vieną tikslą: vokiečius įtikinti, kad tik susidėjus su Rusija Vokietija turi šansų išlikti kaip Vokietija — tauta.

Tuo pačiu parodyti, kas su Vokietija atsitiks, jei ji su Rusija nesidės.

Viena kliūtis lieka Hitleris ir jo valdančioji klika, nors kitais požiūriais, kaip pav. krašto struktūra, ekonomika ir t.t. šiandieninė Vokietija yra panašesnė į Rusiją už bet kurį kitą kraštą.

Štai mes čia ir priėjome prie pereitų metų liepos mėnesio įvykių.

Sąmokslas Siūlai Veda į Maskvą

Kaip žinome, liepos mėnesyje buvo kesintasi į Hitlerio gyvybę. Pasikėsimas nepavyko ir visa eilė karininkų buvo likviduota, jų tarpe ir vienas von der Schulenburg, žinomo Vokietijos diplomato giminaitis.

Verner von der Schulenburg ilgus metus atstovavo Vokietiją Rusijoje ir buvo žinomas kaip didelis šalininkas gerų Vokietijos-Rusijos santykių. Tarp kitko, jis Maskvoje buvo iki pat 1941 metų birželio 22 d., darydamas viską, kad tik neprireistų prie ginčluoto konflikto.

Visa eilė reikšmingų faktų neabėjotinai parodo, kad liepos 20 d. sąmokslas siūlai tiesiu keliu veda į Maskvą, tiksliausiai į Bund Deutsche Offiziere, kas yra vienas ir tas pats.

Pasikėsimas nepavyko. To nepaisant, Maskva savo manevrus tęsia toliau, tik gal kitokiais metodais.

Sakysime, per praėjusį rudenį Maskva dar daugiau sustiprino savo Parasūtinių veiklą Vokietijoje. Atitinkamai buvo sustiprinta ir politinė propaganda, dar griežčiau reikalaujant Vokietiją nubausti.

Tokie rusų "izoliacionistai" kaip Zdanovas ir Vorosilovas liko nustumti į antraeilius barus. Pirmon vietoj ir vėl iškilė Maiskis su Litvinovu, abu žinomi

šalininkai "kolaboracijos" su Vakarų Demokratijomis.

Saitų stiprinimo žaidimas su vakarų demokratijomis žymiai pagyvėjo. Čia-ten, sovietų spaudoje net pasirodė kartesnis žodis prieš Japoniją.

Nebūsime nustebe, jei šią žiemą sovietai ir vėl pradės didelę ofensyvą prieš Vokietiją, kur nors nuo Vislos ribos.

Bus tai apčiuopiamas įrodymas, kad sovietų bandymai palenkti Vokietiją vis dar nepavyksta...

Kaip į tą viską reaguoja Vokietija?

Kaip į Tą Viską Reaguoja Vokietija?

Vokietijos reakcija pasireiškė daugelyje krypčių. Pirmiausiai ir vėl liko išvilktas Generolas Vlasovas. Ir ne tik Vlasovas. Nuo kurio laiko, vokiečiai pradėjo meilikauti prieš paskirų tautybių, ir vėl pradėjo kalbėti apie laisvą ir nepriklausomą Ukrainą, Baltgudiją, Lietuvą, Latviją, Estiją ir t.t. Nebuvo pamiršta net "laisva ir nepriklausoma totorių respublika Kryme."

Lapkričio mėnesyje Vokietijoje liko įsteigta "Froio Russo Bewegung" — Laisvos Rusijos Akcija. Nuo poros mėnesių šioje kryptyje vokiškoji propaganda dirba išsijuosusi. Šiandien Vlasovo vardas ir vėl mirgėte - mirga spaudoje, radio ir propagandiniuose lapeliuose. Daug reklamos duodama Vlasovo kariškoms formacijoms.

Neperseniai Berlyne buvo suruoštas net didžiulis Vlasovo kariuomenės paradas. Vlasovą svejkina vokiečių kariuomenės štabo Viršininkas, Vlasovas pasikeičia telegramomis su Hitleriu, Vlasovą svejkina Lorient (Prancūzijoje, Atlanto pakrastyje), ginantieji rusai, ištikimybės telegramas Vlasovui siunčia Jugoslavijoje besikaušiantieji kazokai ir t. t.

Žodžiu, Vlasovas, Vlasovas, Vlasovas...

Čia savaimi prašosi palyginimas su liūdno atminties 1919 metų Bermonto-Avalovo avantiūra. Taip pat daug reklamos gauna du arti Vlasovo stovintieji

Mūsų kariai vokiečių fronte sulindę lapių olose telefonu gauna instrukcijas veikimo reikalu. Tai septintosios armijos dalys, kurios randasi Bienwald miškuose prie vokiečių kaimo Scheibenhart.

buvę sovietų generolai: V. F. Malyskin (buvęs XX Sovietų Armijos Štabo viršininkas) ir F. I. Truchin (1940-1941 metais ėjo pareigas Pabalčio Apygardos Štabo Operacijų Skyriaus Viršininko). Kiek turimos informacijos leidžia spręsti, pirmasis veda labiau politinę Freie Russe Bewegung pusę, antrasis — karišką.

Kiek toje visoje Vlasovo istorijoje yra rimties, o kiek bluff'o — spręsti neįmanoma.

Lygiagretai vokiečiai kiek pagerino rusų belaisvių buklę.

Tikslas suprantamas ir aiškus: patraukti belaisvių simpatijas, juos paskatinti stoti į "Laisvosios Rusijos" kariuomenę.

Ne mažesnio dėmesio vokiečiai pradėjo kreipti ir į kitų tautybių kariškas formacijas. Jų priešakyje pastatytas tūlas Generolas Kostring, ilgus metus buvęs Vokietijos karo atstovu Maskvoje ir puikiai kalbąs rusiškai.

Daugiau dėmesio atkreipta ir į Pabalčio žmones. Dvi sekančios žinutės ta prasme daug pasako.

"Vokiečiai ir vėl pradėjo mulkinti Pabalčio gyventojus.

Stockholms Tidningen, No. vember 19th, 1944, reports from a private source:

A new committee for the Baltic people has been formed in Berlin, and its great importance for the fight against Bolshevism is emphasized. As the former policy roused suspicion in the Baltic States regarding Germany's true intentions, alterations in leadership have been affected. According to the latest slogan, the national defense of the Baltic peoples is supported by the Reich. Himmler has now been entrusted with the supreme command of eastern policy. Former local quisling governments and their cliques have been put aside and new men who enjoy the confidence of the Baltic peoples are being sought. Germany's present "pro Baltic" intentions aim at finding people ready to fight for Germany during the present critical time. Germany's plans have not caused any great enthusiasm among the Baltic refugees inside Germany as the recollection of the German occupation is still too fresh.

Vokiečių radio apie atbėgėlius iš Pabalčio Transocean (in German for Europe). November 30th, 1944:

The number of people who have fled from the Baltic countries to Germany — Estonians, Latvians and Lithuanians — runs into hundreds of thousands. As the influx from Courland is still continuing, the Deutsche Ostkorrespondentz thinks it not improbable that the figure of one million has been reached. Kindergarten and school classes directed by teachers of the nationalities concerned are being formed. Facilities are being provided for cultural and spiritual care. The links between these refugees are broadcasts and newspapers. The children have been sent to evacuation camp." (Paimta iš LAIC žinių Santraukų No. 29 ir 30.

Vaidui užbaigti pridurime, kad greta su visa eile priemonių krašto viduje, žymiai buvo sustiprinta prieškomunistinė propaganda ir prieškomunistinis sabotažas.

Visoje eilėje sovietų laikomų žemių (imamai su Pabalčiu) pasirodė vokiečių paruošti ir vokiečių diriguojami diversantai.

Yra tai vokiečių atsakymas į sovietų panašią akciją.

Vokiečiai Keičia Taktiką

Kaip matome, vokiečiai ir vėl keičia taktiką. Pasimokinę iš 1941-1942 metų klaidų ir atsiminę pavergtų tautų egzistenciją, vokiečiai bando kurti platų "prieš sovietinį frontą". Ar tik nevelu?

1941 metų padėties ir persepektyvų šiandien nebegrąžinsi. Vargiai, vokiečiai ir bando jas grąžinti.

Būtų logiškiau prileisti, kad vokiečių manevravimas turi kiek kuklesnio tikslo.

Ideale vokiečiams išeitis būtų susidaryti sąlygas kompromisiniui su rusais susitarimui. Savaimi aišku, vien politiniai - propagandinių priemonių čia nepakaks. Reikės pavartoti ir stipresnių argumentų. Be stipresnių argumentų Stalinas, vargiai, į kompromisą eis.

Sakysime, yra pagrindo prileisti, kad šią dar žiemą vokiečiai mėgins smogti Rytų fronte. Vakarų fronte pradėta operacija Ardenuose tą spėliojimą kaip ir patvirtina: neutralizuoti kuriam laikui amerikiečius - anglius, susidaryti pakankamą "breathing spell", kad ir vėl rusams suduoti stiprų smūgį. Vokiečių padėtį nagrinėjant,

pravartu atsiminti, kad vokiečiai užima centrinę padėtį ir, kariaudami keliuose frontuose, visuomet turi galimybę jėgas spiesti vienoje, kurioj nors kryptyje. Kariškai kalbant, vokiečiai veda aktyvų gynamąjį karą ir manevruoja vidinėmis operacijų linijomis.

Mes nesimeisime spręsti kiek tokiam vokiečių - rusų susitarimui tikrai yra pasisekimo šansų. Tas priklauso nuo eilės aplinkybių. Pirmiausiai, nuo dabartinio rusų kariško pajėgumo, nuo krašto išsėmimo laipsnio ir nuo bendros konjunktūros, imamai su dabartiniais įvykiais vakarų fronte ir Filipinų salose.

Visas klausimas susiveda ant kiek Kalėdų puolimu vakarų fronte, vokiečiams pavyko tą "breathing spell" išsiskombinuoti?

Viena yra aišku: į kompromisinio susitarimo su rusais galimybę vokiečiai matomai, tiki, jei iki šiol, jų vadovybė įkandin bando išsilaikyti latvių Kuržemyje.

Antra: žinant Hitlerio bekompromisinį nusistatymą prieš "mažasią tautas", reikia manyti, kad šio naujo posukio dirigentai sėdi ne Berchtesgadene, o vokiečių štabo būstinėje.

Šiaip ar taip, abi pusės manevruoja kaip įmanydamos. Maskva siekia "priblogti" visą Vokietiją, o Vokietija atsipalaidoti nuo rytų fronto, tuo pačiu nuo "unconditional surrender" vakaruose.

1945 metai parodys kur stovime.

Amerika Eina Tiesiu Keliu

Ryškia kontraste nuo to viso avantiuristinio fono stovi Jungtinė Amerikos Valstybės. Svarios sąžinės ir atsakingumo jausmo vedama, ji vienintėlė eina tiesiu padoriu keliu. Nuo Atlanto Čarterio paskelbimo dienos praėjo su viršum 3 metai.

Per tuos metus Amerika išaugo į neregėto mastelio karišką galybę. Jos galybė vis tebeauga.

Ir jei 1941 metais, beglė, vien savo moraliu autoritetu pasiremdama, ji ryžosi imtis vadovaujančios rolės, tai galime būt tikri, kad nei šiandien, nei rytoj nuo pasiimtos rolės ji neatsisakys.

Nuo pasirinkto kelio ją

nenukreips nei dviejų frontų faktas (Vokietija-Japonija), nei avantiuristinių diktatorių žaidimas, nei laikini nepasisekimai.

Nuolat plintantieji pikti plepalai apie Atlanto Čarterio pakasynas yra be pagrindo. Juos išskleidė tik neseniai F. D. Roosevelto pasakytas stiprus žodis į Kongresą. Amerika yra per daug galingas veiksnys, kad duotusi nukrypti nuo užsibrėžto tikslo. Prireikus, Amerika gali ne tik vesti, bet ir laimėti savo atskirą karą. Ne tam Amerika antru kartu Europoje kariauja, kad nepatirtum klaidas ir nepasotintus apetitus, trėčiu kart savo kraują Europoje lieti.

Viskas rodo, kad šį kartą Amerika yra rimtai pasiryžusi tam padaryti galą. Neperseniai Amerikos valdžios padarytas "clear cut" pareiškimas dėl įvykių Italijoje ir Graikijoje, geriausiai parodo, kad Ameriką į "power politics" pelkes įvelinama nesuduos, nors veikiamuojų veiksniumis čia būtų ir pati Anglija.

Tame yra šviesesnė ateitis visiems, ne tik tai mažiems, bet ir dideliems.

Pusėtinai blaškosi Anglija. Ji vis negali užmiršti Wilsono fiasco. Jai baugu, kad kartais ir vėl nepasikartotų 1919 metų netikėtumas, juoba, kad apčiuopiamos konstitucinės garantijos tame, ir po šiai dienai Amerikoje nėra.

Be to, Anglijos būkle komplikuoja pasikeitusios saugumo sąlygos. Greta begaliniai išsivysčiusio oro laivyno, šiandien prisidėjo dar ir robotai.

Britų salos pasidarė neatimama Europos kontinento dalimi.

Vadinasi, kol Amerikos "linija" galutinai nepaais-

kės, Anglija nerizikuoja, ir daro viską, kad savo saugumą užtikrinti savarankiškai.

Iš čia ir jos atskiri susitarimai su sovietų Rusija. Paskutinių mėnesių įvykiai parodo, kad Anglijos vedama "linija" jos apskaičiavimus jau apvilė.

Nuosavu saugumu besirūpindama, Anglija jau spėjo susikirsti su naujuoju partneriu. Tuom tarpu Graikijoje, rytoj, gal kur-nors ir kitur.

Visas reikalas tame, kad bet kurį susitarimą turi respektuoti abi pusės. Neabejojant dėl gerų Anglijos norų, mes turime pagrindo paabėjoti dėl gerų Stalino norų.

Daugiau — mes spėjame, kad Maskvinėje galvose — ir dalykus matuojant visuotinio komunistinio pertvarkymo kategorijomis, angliškasis pasaulis yra Maskvai didžiausiu kaulu gerklėje.

Pagaliau, pravartu atsiminti, kad jau 1940 metais, t. y. didžiausio Anglijai pavojaus metais, Amerika nedvejodama stoji jos pusėn. Ir ne vien tik žodžiais.

Pridūrsime — nežiūrint konstitucinės procedūros sunkumų, nežiūrint, kad Amerika buvo neutrali.

"Privataus susitarimo" apsvylimus pergyvenus, mes esame tikri, kad ir Anglija netrukus grįš į vienintėlį teisingą kelią — kolektyvų saugumą, Atlanto Čarterį ir 4 laisves.

Pirkite Karo Bonus ir Stampas

Juozas Kasinskas

Inc. Laidotuvių Direktorius

602 Washington Blvd.

BALTIMORE 30, Md.

Tel. Lexington 8595

Limosinai dėl visokių reikalų Patarnavimas Dieną ir Naktį

VICTORY CLOSE-UPS

BOMB SHOCK AND MALARIA STOPPED ELMER DURRETT'S CAREER WITH THE MARINES--NOW HE'S A BROOKLYN DODGER

JUNGLE FIGHTERS ARE NEVER FREE FROM JAP SNIPERS AND POISONOUS INFECTIONS...

"BUT SULFA OINTMENT AND BLOOD PLASMA MAKE YOU HEAL IN A HURRY..."

THAT'S WHY THERE'S NO USED FAT WASTED IN OUR HOME... I KNOW HOW IT IS NEEDED IN MAKING MUNITIONS AND MEDICINES

Mažytis filipinukas atiduoda savo nuoširdžią pagarbą Yankiams, kurie išlaisvino jų miestelį iš japonų pavergimo.

Sovietiška Lygybė -- Visi Lygus Ubagai!

*Ką bolševikai davė Lietuvos gyventojams**

Zemė ne tiems, kurie ją dirba...

1940 metų vasarą okupuotoje Lietuvoje Komunistų Partija suorganizavo keliasdešimties Sovietams palankių žmonių ekskursiją į žemės ūkio parodą Maskvoje. Tos ekskursijos vadovė, žymi komunistų veikėja M. Meškauskienė grįžusi spaudai pareiškė didelį susižavėjimą. "Pasienyje mus susitiko "Inturisto" atstovė. S.S.S.R. traukinyje mums davė specialius vagonus su švariais guoliais. Maskvoje mūsų laukė automobiliai. Buvome apgyvendinti geriausiame sostinės viešbuty "Maskva". Tur būt visi valstiečių delegatai pirmą kartą atsidūrė tokiuose puikiuose kambariuose".

Po tokio šaunaus priėmimo ir vaišių paroda ekskursantams atrodė jau "ne paroda, o kažkoks žydintis pasakų miestas, nuostabus žemės turtų aruodas, tikras meno kūrinys. Ne be reikalo mūsų delegatai, užėję į kurį paviljoną sakydavo: tiesiog klaupkis ir meldis, tik ne Dievą, o kolchozininkų darbo vaisius garbindamas!

Aplankė Maskvos - Volgos kanalą, kur mus labai gražiai priėmė ir kiekvienam po bukietą gėlių įteikė. Išvažiuojant iš Maskvos S.S.S.R. žemės ūkio komisaras Benediktov suruošė mums priėmimą, kur dalyvavo ir užsienio korespondentai".

Lietuvos amatininkai, ūkininkai ir darbininkai, kaip matome, buvo priimti taip "buržuizškai", kaip kokie įžymūs užsienio diplomatai: "Inturisto" atstovų globa, prabangus viešbutis, automobiliai, gėlės, vaisės, užsienio žurnalistai e.t.c. "Visų išpūdžių rezultatas buvo tas, kad dauguma delegatų apgailestavo, jog Lietuvoj kolchozų nėra" — pareiškė vadovė Meškauskienė. ("Darbo Lietuva", 1940. VIII. 3.).

Į paskutinį sakinį reikia atkreipti daugiau dėmesio — jis svarbiausias. Tik dėl jo Sovietų propagandos įstaigos turėjo tiek daug rūpesčio ir išlaidų. Norėta grupele kaimiečių, nustebinti, sužavėti, kad jie apgailestautų jų tėvynėje kolchozų nebuvimą. Tačiau be reikalo jie jaudinosi; draugas Benediktov su savo bendradarbiais niekieno neprašomi jau buvo suplanavę Lietuvos žemės ūkio "reformas" su visais kolchozais, sovchozais, ūkininkų iškelimu ir visomis kitomis sovietinės sistemos pasėkomis. Neapdairiems svečiams nebuvo parodytas nė vienas kolchozas, jie nematė tikrojo parodos užnugario, neįsivaizdavo tos prievartos ir to apsilėidimo, kuri viešpatauja valstybiniuose dvaruose ir to skurdo, kurį kenčia prievartaujami ūkininkai. Jeigu jie be "Inturisto" palydovų būtų bent dalelę sovietinės tikrovės pamatę, jų vadovė nebūtų nustebinta vienu atsitikimu paprastoje geležinkelio stotyje, kur į jos paprašymą stiklo arbatos, atvirai buvo atsakyta: "Arbatos nėra ir būti negali." ("Darbo Lietuva", 1940. VIII. 3.).

Bolševikų įsitikinimu "žemės klausimas buvo ir yra vienas iš tų klausimų, apie kuriuos sukasi klasių kova visu savo atvirumu." Lietuvoje tačiau šis klausimas pačių lietuvių buvo sėkmingai išspręstas dar valstybės kūrimosi pradžioje. Tada stambesnius dvarus sumažinus iki 80 — 150 hektarų, gana didelis skaičius bežemių ir mažžemių ūkininkų gavę žemės su meile ją gerino ir iš jos žmoniškai pragyveno. Žemės klausimas Lietuvoje bolševikams ją okupavus, gyvybinis buvo tikrai ta prasme, kad jos iš ūkininkų niekas neatimtų. Lietuvio prisirišimas prie gimtosios žemės yra labai gilus. Dėl jos jis daugelį šimtmečių kovojo, ilgą laiką svetimieji žeme naudotis jam leido už sunkią baudžiamą. Už tat laisvoje Lietuvoje lietuvis žemę mylėjo lygiai kaip laisvę ir jos ūkio pažangai buvo atsidėjęs su didžiausiu noru, nekartą stebinusiu svetimtaučius.

Zinomi bolševikų palinkimai viską suvalstybinti

* Sis straipsnis paimtas iš Argentinoje išėjusios ispaniškos knygos "Lituania entre fuego cruzado" — LIETUVA KRYŽMINĖJE UGNYJE". Originalinė jo antraštė yra "Kolektyvinis apiplėšimas". Red.

Dešinėj stovintis Mel Ott, garsus New York Giants manageris pasirašo autografą Yankiams kariesams, kur nors vokiečių fronte.

ir atimti Lietuvos ūkininkų sluogsniuose jau iš pat pradžios sukėlė geliantį nerimą.

Bolševikinės vyriausybės nariui prof. V. Krėvei lankantis Maskvoje daugiausia rūpėjo su Molotovu išsiaiškinti Lietuvos ūkinio gyvenimo ateitis. Profesorius Molotovui nuodugnai išdėstė, kokią pažangą šioje srityje nepriklausoma Lietuva buvo padariusi, kiek ir kokių rūšių gaminių išveždavo svetur ir ką naujoje padėtyje būtų galima padaryti.

Molotovas ilgai klausęs, pagaliau nepatenkintas, profesorių perkirto: "Negali būti, tikrai Galvanaukas (žinomas Lietuvos ekonomistas. Autorius) tave pamokė meluoti".

Po šių Molotovo žodžių prof. V. Krėvė išsitraukė iš portfelio dokumentus ir skaičiais ramiai įrodė savo kalbos teisingumą. Molotovas smalsiai pažvelgė į dokumentus, kurių tikrumu nebuvo galima abejoti. Patylėjęs jis nuolaidžiai prabilo:

— Prie kolchozinės santvarkos Lietuva jokiū būdu negalės tiek pagaminti, kiek iki šiol jūs pagamindavote savo gaminių. Lietuvoje todėl reikėtų palikti senojo ūkio santvarka. (Iš buv. finansų ministro E. Galvanauksko atsiminimų).

Ivykiai betgi ėjo sovietine vaga. Kaip šio rašinio pradžioje jau minėta, vadinamasis "liaudies seimas" paskelbė visą žemę esant valstybės nuosavybe. Ūkininkai — teisėti savininkai pavadinami tikrai "naudotojais", kol valstybė jiems tų teisių neatšauks. Bet ir naudotis vienas asmuo negali daugiau kaip iki 30 hektarų, "o valstiečių ūkių žemės plotų perteklių, virš šios normos, paversti valstybiniu žemės fondu". Sovietinis žemės ūkio "ministras" Mickis savo deklaracijoje 1940. VII. 23. nugašdintus Lietuvos ūkininkus bando laikinai suraminti: "Visokie bandymai pasikesinti į asmeninę valstiečių valią, primetant jiems kolchozų organizaciją, bus griežtai nubausiti, kaip kenkia liaudies ir valstybės interesams".

Pažadai ir jų vertė tikrai bolševikiški. Tik raudonasis "ministras" pažadėjo griežtai bausti kaipo kenkėjus kolchozų propagandininkus, o čia jo svarbiausia bendradarbių, žemės reformos departamento direktorė, M. Meškauskienė, jau suorganizavo ekskursiją į kolchozų šalį ir grįžusi į tėvynę apgailestauja, kad čia kolchozų dar nėra. Užtuot ją nubaudęs už kenkimą "liaudies ir valstybės interesams" komisaras Mickis tyli, vėliau vargšas patenka Kremliaus nemalonėn ir iš pareigų atleidžiamas.

Kadangi tarp Lietuvoj gyvenusių kelėto salioninių bolševikų, kaip Mickis, neatsirado nė vieno kolchozo baudžiamos specialisto, Maskva atsiuntė savo išbandytą auklėtinį, niekada Laisvos Lietuvos gyvenimo nemačiusi, B. Sosnovą. Jis, žinoma, būdamas "laisvas nuo buržuazinių prietarų", iš pirmos paskyrimo dienos ėmėsi žygių Lietuvos žydinti žemės ūkį sulyginti su S.S.S.R. kolchozų lygiu. Paskui B. Sosnovą atvyko iš Maskvos ir jo padėjėjas Zitkov su šimtais bendradarbių. Iš tolesnės apžvalgos matysime, kad visos žemės ūkio reformos Lietuvoje Maskvos "specialistų" buvo vykdomos ta kryptimi, kad už poros metų Lietuvos ūkininkai, kurie dar savo tėvų žemėje buš palikti, būtų paversti jau kolchozų baudžiauninkais.

Čia verta išskirti dar vieną dalyką. Kai 1939 metų pabaigoje Maskvoje įvyko Lietuvos — S.S.S.R. derybos dėl prekybos sutarties sudarymo, S.S.S.R. užsienio prekybos komisaras Mikojan Lietuvos delegacijai pareiškė: "Ech, neboga būtų pas jus nupirkti gyvulių, bet stačiai nepatogu. Tiek šaukiumi apie savo kolchozų, o dabar imk ir pirk gyvulius iš Lietuvos? Sis nesmagus komisaro Mikojano pasisakymas netrukdydavo Sovietų Sąjungai pirkti Lietuvoje didelius kiekius sviesto, kiaušiu, raguočių ir kitokių maisto produktų, net už 10-15.000.000 litų kasmet. "Badaujanti" Lietuva tiekė maistą "visko pertekusiai" Sovietų Sąjungai.

Tokie kolchozų šalies autoritetai, kaip Molotovas ir Mikojanas pripažino Lietuvos ūkio pranašumą prieš kolchozinę sistemą; toks okupuotosios Lietuvos atsakingas komisaras, kaip Mickis, ūkio kolchozaciją pavadinu net kenkimu liaudies ir valstybės interesams ir pagrasino griežtai nubausias kiekvieną bandymą pasikesinti į asmeninę valstiečių valią — ir vis dėlto Lietuvos ūkis imtas ardyti ir sovietinti. Kodėl?

Kolektyviniai ūkiai, kolchozai ir sochozai, nei valstybei neapsimoka. Okupantai gerai žinojo, kad ūkininkai, dirbdami sau, gali keleriopai daugiau pagaminti, tačiau kolektyvizacijos sistema jie aiškiai siekė politinių tikslų. Tegu sau ūkinės naudos ir mažiau, bet reikia nuo sukilimo apsidrausti. Kadangi kaimietis, gyvendamas savame ūky, jaučiasi laisvesnis, savarankiškesnis, tuo pačiu, pagal bolševikų nuomonę, režimui jis pavojingesnis. Kaip Sovietų Sąjungoj, taip ir jos okupuotoj Lietuvoj vienas svarbiųjų režimo rūpesčių buvo sugrūsti gyventojus į didesnius būrius, padaryti ūkininkų gyvenimą panašų į miestiečių, fabriku darbininkų gyvenimą tik todėl, kad kiekvienas jų judesys būtų nuolat sekamas ir pastebimas. Sambūriuose žmonės per ilgesnį laiką prie visko. prisitaiko, darosi apatiški ir paklusnūs. G.P.U. agentams tokių tarpe veikti daug lengviau. Kitokio aiškinimo nėra. Stalino politika čia permatoma.

(Bus daugiau)

Paklydėlių Laidotuvės

Dievas sutvėrėjas — didis, visagalis,
Pradžią Jisai davė visam sutvėrimui.
Jam turi dėkoti kiekvienas žmogelis
Už gautas malones savo prigimimui.
Ievos ir Adomo nuodėmė kai spaudė,
Siuntė savo Sūnų, kad mus išvaduoti.
Jaunutę Mariją iš žvaigždžių išaudė,
Kad Jėzui ir mums gi už motiną duoti.
Gaila, kad mus žmonės ne visi pažįsta
Tą neapribotą Jo gailestingumą,
Iš didžios puikybės pertoli nuklysta,
Mindžioja net kojoms dievišką gerumą.
Kartą pas graborių žiūriu iš kampelio,
Kur motina šeimos numirus gulėjo.
Gėlėmis apkrauta be jokio kryželio,
Neš būdama gyva jo išsižadėjo.
Namiškiai stovėjo šalia juodo grabo,
Nuliūdę žiūrėjo į motiną savo.
O nerimas jautės būryje jų štabo,
Lauktasis didvyris pakol atžingsniavo.
Išlindo į priekį žaliukas garbenis,
Pradėjo "pamokslą" iš drūtojo tono:
"Nesu aš dvasiškis, tik paprastas senis,
"Bet aš galiu būti net vietoj klebono.
"Velionė gyvena labai išmintingai,
"Ji savo šeimyną laisvai išauklėjo,
"Gimė Lietuvoje, augo prietaringai,
"Jai motina kaklą rožančiais apdėjo.
"Ji čion atvažiavus, sutiko šį žmogų,
"Jo pažiūras, veidą labai pamylėjo.
"Ji numetė viską, kas jai nepatogu,
"Kas varžė jos laisvę daugiau nebtikėjo.
"Ji atmetė Dievą, žmonių pramanytą,
"Šventus zababonus išspardė iš gričios.
"Ir nauja ideja jos prote nušvito,
"Daugiau nebežargstė ji slenkščio bažnyčios.
"Dabar paskutinį sudie pasakykit,
"Niekuomet, niekuomet jūs jos nebmatsytis,
"Aš tiesą jums kalbu, daugiau nemanykit,
"Kad kas atsikeltų iš jos puvesių."
Sukliko šeimyna, parpuolė ant kelių,
Tą žodį kartojo "niekuomet", "niekuomet".
Be vilties paliko būrelis vaikelių.
Be vilties, be vilties visuomet, visuomet.
Kaip tamsi bedugnė prieš juos atsivėrė,
Kad viltis pradingnė, kada nors regėti.
Kai grabas jų džiaugsmą ir viltį užvėrė,
Ak, Dieve, kaip gaila į juos tad žiūrėti.
Laimingai krikščionys, kad viltis mums šviečia,
Sudiev paskutinį mes dar nesakysme,
Iš laikinio būvio Dievulis mus kviečia,
Tikrojoj tėvynėj visus pamatysim.

U. G.

Veidai Ir Ašaros

Tęsinys

KILNŪS VEIDAI. Yra žmonių, kurių veidų bruožai nėra taisyklingi, nėra tad gražūs, tačiau juose jaučiama tiek kilnumo, tiek kažko aukštesnio, kad jie eina per gyvenimą, ža-dindami visų širdyse kilnesnio pasaulio pasiilgimą. Jų akys tartum mato tai, ko kiti nemato. Tai tikrai simpatingi veidai. Kaip apie šventųjų galvas piešiama šviesos aureolė, taip šviečia apie jų veidą besireiškančio dvasingumo simbolis. Jie lyg šviesos pragiedrūlys prablaivo ydų ir aistrų rūke esantį žmogų. Tokių veidų užtinkti ir pas inteligentus ir pas paprastus dorus liaudies žmones. Susitikdami su tokiais žmonėmis turėtume pajusti tą jų dvasioje glūdintį aukštesnįjį gyvenimą, kuriuo jie minta.

GAILIŪGI VEIDAI. Retai, tiesa, bet pasitaiko veidų, kuriuose nuolat kažkas tyliai tyliai verkia. Yra kažko pas juos, kas šaukiasi pasigailėjimo, užuojautos; kas verčia tave ir švelnesniu tonu prabilti į juos ir tartum lyg imti juos globoti. Jų akys tartum kažko maldauga. Gal tai amžinų, niekada neprabundantių, melancholichų veidai. Gal tai begalo apviltų ir todėl niekuo nepasitikinčių žmonių veidai. Nežinau. Bet tai taip simpatingi, taip žadinan-

tys visus geruosius altruizmo jausmus veidai, kad su jais bendraudamas pradedi norėti daug gero žmonėms daryti.

NULIŪDĘ VEIDAI. Tai tartum rūko šydu pridengti veidai. Kažkoks skaudus susirūpinimas, kažkoks sunkumas juos slėgia. Jie žiūri į gyvenimo džiaugsmą tartum negalėdami suprasti, kur tas džiaugsmas glūdi. Linksmi ivykiai tarsi suardo momentui jų veido lygsvarą, bet tai, kas pasirodo jų veide, kažin ar gali būti pavadinta pralinksmeji-mu. Neretai, tai tik kartus nusišypsojimas, kuriame, tiesa, dalyvauja jų veido raumenys, bet ne jų dvasia. Atrodo, kad jų akys tuoj tuoj pravirks. Gal tokiems žmonėms visur negera ir neįtaiku. Gal gyvenimas jų vilčių nepateisina. Gal jie jaučiasi apleisti našlaičiai be duonos ir meilės. Kas žino! Kaip atsargiai reikėtų artėti į tokių žmonių veidus. Juk liūdesys tai gyvenimo neigimas, nes tai gyvenimo džiaugsmo slopinimas. Gal tai jau mirties agonijos pradžia, už kurios jam nuolat matosi kapinyno kryžiai. Pagarbos tad ir užuojautos dvasios, gailestingos sesers nuotaikos reikia, kuomet susitinkame žmones su tokiais veidais. Pagarbos kapui, kurs slepiasi tokio žmogaus sieloje ir kuriam pastatytą

paminklą matome jo veide! Bet ir džiaugsmo spindulių, išsklaidytų liūdesio rūką!

APATIŠKI VEIDAI. Man vis tiek pat. Vis vien išeities nėra — išskaitai iš tokių veidų. Nieko nelaukti ir nesitikėti — tai jų nuotaika. Kažkas negyvo, lavoniško dvelkia iš tokio veido užkulisių. Akys be-reikišmės. Neįdomiausia knyga, nes be raidžių ir žodžių — tuščia! Jauti, kad gyvenimo noras ir dvasinė gyvybė pas juos nužudyti. Tačiau, kaip neretai po tais gyvenimo degėsiams ir pelenais gali dar sušvitruoti ugnis. Pilnas energingos vilties posakis, draugiškas rankos pakratymas, ir štai pamatai jų veide atbundančios gyvybės vieną antrą ženklą. Ar nereikėtų sutinkant žmones su tokiais veidais, sužadins viską, kas dar pulsuoja sveiku, džiaugsmingu gyvenimu mummyse, tai visa įdėti į mūsų balso toną ir elgėsi, ir tuo būdu bandyti perlaužti ir juose tuos pasyvumo ir neviltes ledus, kurie juos laiko sukaustę. Gyvybinės elektros kibirkštis užkrėsti ir padegti jų kreivą, paramstyta apatijos trobėsi ir įkvėpti noro naujai statybai. Lai visa mūsų prigimtis galingai, bet ir širdingai šaukia: "kelkis", kuomet mes sutinkame apatišką veidą.

RAUKŠLĖTI VEIDAI. Tai dažniausiai gyvenimo rūpesčių ir vargų išvagoti veidai. Išgyvenimai ir susigrauzimai išrašė veide savo raštą. Judkiamės, jei sutinkame tokių veidų ir ne senatvėje, tačiau jei žilas plaukas, kaip senatvės ir patyrimo rezultatas, sulaukia pagarbos, tad tokiuos gal pagarbos turėtų kai kada sulaukti ir raukšlėti veidai. Juk gal būt, kad kiekviena raukšlė turi savo skausmingą istoriją. Gal už jų slepiasi nervingumas, nes dažnas ir stiprus žmogaus reagavimas į išorinius išpūdžius galėjo palikti savo žymes veide. Gal jų užkulisiųje slepiasi kokios varginančios žmogų mintys, idėjos ir tas protinis įtempimas pasireiškė ir veide. Jei anot mokslininkų pas daug galvojančius žmones smėgenys yra labiau raukšlėtos, tad kodėl negali būti ir tokie veidai pas juos. Gal tokie veidai yra vargingo gyvenimo pagaminti. Gal už jų slepiasi vidurinė chroniška dvasios liga, ir tokie veidai yra tik tos ligos išdava. Apie tai visą reikėtų prisiminti, kada sutinkame žmones su tokiais veidais, kada rengiamės ką nors apie juos spręsti. Bus daugiau

IT TAKES LOTS OF SAVING

To PROVIDE ENOUGH USED FAT FOR THE MOUNTAINS OF SUPPLIES, MUNITIONS, MEDICINES NEEDED ON EVERY BATTLEFRONT...

USED FAT

TO GET ENOUGH FOR THESE

BLOCK BUSTERS SULFATE TABLETS

TURN IN EVERY DROP OF USED FAT FOR CASH AND EXTRA RATION POINTS.

KAS GIRDĖTI LIETUVIŲ KOLONIJOSE

Tėvų Pranciškonų 1945 Metų Misijos

Chicago, Ill. — Švenč. P. Marrijos Gimimo parapijoje, vasario 19-25 d. — Tėvas Juvenalis Liauba, O.F.M.

New Britain, Conn. — Šv. Andriejaus parapijoje, vasario 25 d. — kovo 3 d. — Tėvas Agnelius Krasauskas, O.F.M.

Paterson, N. J. — Šv. Kazimiero parapijoje, misijos, 40 val. atilaidai, Trečinių rekollekcijos, kovo 4—18 d. — Tėvas Justinas Vaškys, O.F.M.

Chicago, Ill. — Šv. Jurgio parapijoje, kovo 4 — 11 d. — Tėvas Juvenalis Liauba, O.F.M.

Bayonne, N. J. — Šv. Mykolo parapijoje, Šv. Juozapo novena kovo 10—19 d. — Tėvas Agnelius Krasauskas, O.F.M.

Chicago, Ill. — Šv. Juozapo parapijoje, kovo 12-18 d. — Tėvas Juvenalis Liauba, O. F. M.

Detroit, Mich. — Šv. Antano parapijoje, kovo 19—25 d. — Tėvas Juvenalis Liauba, O.F.M.

Detroit, Mich. — Šv. Jurgio parapijoje, kovo 26 d. — balandžio 1 d. — Tėvas Justinas Vaškys, O.F.M.

Toronto, Ont. — Lietuvių parapijoje, balandžio 4—8 d. — Tėvas Justinas Vaškys, OFM.

FRANCISCAN FATHERS, Mount St. Francis, Greene, Maine.

GREENFIELD, MASS.

LDS 113 kuopos metinis susirinkimas įvyks sausio 31 dieną, trečiadienį, 7 val. vakare, pas p.p. Aleksandrą ir Antaniną Stepankevičius, 187 Conaway St.

Geriami LDS nariai ir "Darbininko" skaitytojai, kviečiu visus dalyvauti ir užsimokėti už "Darbininką". Bus rinkimas kuopos valdybos ir svarstyta kiti organizacijos reikalai.

Visi suprantame, kad "Darbininkas" negali visus metus dykai dirbti. Dar kartą kviečiu visus į susirinkimą.

A. Dedinas, LDS 113 kp. rašt.

Sausio 21 dieną įvyko Šv. Onos draugijos metinis susirinkimas pas p.p. M. Tubiks, 183 Conaway St. Draugija apsvairstė daug reikalų ir nutarė ruošti vakarienę vasario 11 dieną draugijos naudai. Išrinkta nauja valdyba 1945 metams, būtent, Ona Giknis, vice-pirm. — Ona Tūbikienė, izd. — Matilda Tamulienė, fin. rašt. — Blanche Janeliūnienė, prot. rašt. — Antanina Stepankevičienė, knygų peržiūrėtoja — Anelė Sandienė. Ligonijų prižiūrėtojos: O. Jasionienė, L. Saviskienė. Māršalka M. Budrevičienė. Draugija laikys susirinkimus svetainėje, Ames St., Gelvins name.

ŠV. ONOS DRAUGIJOS 10 METŲ SUKAKTIS

Rodos, kaip čia seniai, bet jau dešimts metų senumo draugija. Garbingos Lietuvos dūkros, susirinkusios į vieną būrelį, suorganizavo Šv. Onos pašelpinę draugiją. Tai buvo sausio 7 d., 1935 metais, vadovybėje ponios Monikos Vaičiūlienės, kuri ir buvo pirmutinė pirmininkė. Visos gabios narės, geros darbininkės.

DRAUGIJOS AUGIMAS

Draugija turi su virš 50 narių ir apie tris tūkstančius dolerių. Narės yra visos geros katalikės lietuvės, priklauso iš šios visos apylinkės. Šv. Onos draugija yra sušėlus daug sergančių narių ir aukojus geriems darbams. Draugija yra palaidojus savo nares amžinybėn — a. a. O. Kundrotienę, A. Mičiūtenę, A. Aguonienę, M. Meškiniene. Lai Dievas suteikia jų vėlėms amžiną gyvenimą dangaus karalystėje, o gyvoms dirbti Dievui ir Tėvynei.

Šv. Onos draugijos 10 metų gyvavimo paminėjimui rengia vakarienę vasario 11 dieną, po pietų. Bus skanių valgių ir gėrimų. Visi kviečiami dalyvauti šiame rengime. Kartu paminėsime ir Lietuvos nepriklausomybės sukaktį.

Rengėjos deda visas pastangas svečius patenkinti.

A. Dedinas.

West Deerfield, Mass.

A. a. Leonas Paulauskas, 52 metų amžiaus, mirė sausio 2 d., Mercy ligoninėje, Springfield, Mass. Jis buvo sunkiai sužeistas.

Paliko nuliūdime žmoną Oną (Ardriavičiūtę) ir keturis sūnus ir vieną dukterį. Du sūnūs yra karo tarnyboje. Taipgi paliko seserį A. Bartusevičienę.

Velionis buvo Saldžiausios Širdies Viešpaties Jėzaus draugijos narys ir Šv. Trejybės parapijos. Palaidotas iškilmingai su šv. mišiomis sausio 6 d. Karšnešiais buvo S. Š. V. J. draugijos nariai: V. Aguonis, J. Mičiūta, M. Aguonis, J. Bunevičius, A. Dedinas, A. Venskus.

Lai mūsų draugas ilsis amžinai. Mes meldžiamės už jo vėlę. Šioje liūdėsio valandoje reikiame gilią užfojautą velionio šeimai.

A. Dedinas.

LOWELL, MASS.

GAVO PAAUKŠTINIMĄ

Šv. Juozapo parapijos jaunuolis Jonas Kriaučiūnas, kuris šiomis dienomis randasi kur nors Vokietijoje, gavo paaukštintimą.

NAUJAS ALTORIUS

Šiomis dienomis bažnyčioje meistrai dirba ir taiso naują altorių atminčiai visų parapijos kareivių. Žmonės nuoširdžiai aukoja, kad tik šis paminklas būtų gražus ir atmintinas.

CENTINIS KERMOSIUS

Moterų Sąjungos 73-čios kuopos narės surengė Centinį Kermosių. Naujo Kareivių Altoriaus Fondui paaukavo pusę pelno \$17.40. Kitoms draugijoms pagirtinas pavyzdys.

PAGELBĖJO

Sekmadienį, sausio 14 dieną, mūsų parapijos klebonui į pagalbą buvo atvykęs kun. Dr. Juozapas Paulukonis, MIC., iš Marianopolio kolegijos.

PRIZADĖJO PAGALBĄ

Šv. Vardo Vyru draugija, savo susirinkime, nutarė prisidėti su pagalba, kuomet įvyks parapijos Centinis Kermosius.

PIRMĄ AUKĄ

Šiomis dienomis karo departamentas pranešė, kad jaunuolis kareivis Jonas Lebedinkas ta-

STYLED FOR BREAKFAST...

Here's a specially delicious breakfast bread and a presto-quick method to make it! Rich, nutritious coffeecake, with the refreshing tang of orange and a crunchy, crumbly nut topping. Serve it warm, with fragrant hot coffee for a breakfast treat that needs no butter!

Orange Breakfast Coffeecake

Dry Ingredients	Liquid Ingredients
2 cups sifted all-purpose flour	3 tablespoons water
1 cup sugar	3 eggs and 1 egg yolk, unbeaten
2 teaspoons baking powder	1 egg white, beaten with 1 tablespoon water
1 cup Spry	
1 tablespoon grated orange rind	

- Step 1.** Sift flour, sugar, baking powder, and salt into mixing bowl. Drop in Spry and grated orange rind.
- Step 2.** Add water, 3 eggs and 1 egg yolk, and beat 150 strokes. Spread batter in 14 x 9-inch Spry-coated pan and pour egg-white mixture over batter. Sprinkle with Crumble Topping and bake in hot oven (400° F.) 30-40 minutes.
- Crumble Topping:** Mix 3 tablespoons flour, 6 tablespoons sugar and 1 teaspoon cinnamon together. Cut in 3 tablespoons Spry. Add ½ cup nuts.

RYTINIŲ VALSTYBIŲ ŽINIOS

Washington Depot, Conn.

Padėkos Žodis

Nuoširdžiai dėkojam visiems giminėms, draugams ir pažįstamiems už dalyvavimą mūsų mylimo vyro ir šeimos tėvo a. a. Aleksandro P. Kriščiūno šermenyse ir laidotuvėse, kuris buvo palaidotas sausio 8 d., 1945 m. New Milford katalikiškuose kapuose; dėkojame už

po užmuštą Prancūzijoje. Tai pirmutinė karo auka iš šios kolonijos.

GRAŽUS PALKIMAS

Stanislovas Zakaruskas savo testamente paliko \$90.00, kad jo atminčiai būtų įtaisyta nauja krikščionių.

MIRĖ

Sausio 23-čią dieną mirė Jonas Kučinskas.

TRUKSTA DARBININKŲ

Pastaromis dienomis vietos laikraščiai praneša, kad karo išdirbystės šiame mieste reikalauja mažiausiai 2000 naujų darbininkų.

Bemaž visos didesnės dirbtuvės dirba karo reikmenis.

TRUMPAI APSILANKĖ

Adolfas Dirsas, Laivyno oficerius, kelioms dienoms buvo sugrįžęs į namus aplankyti savo šeimą.

Žašletis.

Ave Maria Vaianda

Sekmadienį, vasario 4 d., 6:30 val. vakare iš WEMX, Boston, ir kitų tinklinių radio stočių turėsime progą klausytis drammatizuotos programos apie palaimintąją Louise de Marillac, Labdaringų Seserų — Šv. Vincento de Paulio kongregacijos įsteigėją.

dvasinius buketus ir pareikštas užuojautas nuliūdimo valandoje.

Lai Dievas visiems atlygina, o mūsų mylimo vyro ir šeimos tėvo a. a. Aleksandro P. Kriščiūno vėlei lai suteikia amžiną ramybę.

Didžiai nuliūdę Lucija Kriščiūnienė ir šeima.

IDOMIOS NAUDINGOS KNYGOS

Kiekvienam lietuviui verta įsigyti šias knygas:

- AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ DARBAI Išeido Kunigų Vienybė. Stambaus formato, 352 puslapių. Knyga padalina į penkis skyrius apimančius Amerikos lietuvių parapijas, draugijas ir įstaigas, mokslo įstaigas (aukštesnes ir parapijines mokyklas), spaudą ir žymių veikėjų - veteranų biografijas. Knyga iliustruota 40 paveikslų. Knygos kaina — kietais viršeliais \$3.00, paprastais aptaisais \$2.00.

NUSISYPSOK! Surašė J. K. M. Tai yra puiki, rinktinių juokų knyga. Ją nusipirkę nesigailėsite, nes tai retenybė mūsų kalboje. Nepamirškite, kad tai ne vienas skaitymuis tokia knyga su tokiais juokingais nupasakojimais. Pakartotinai tekstą knygą susieškoti ir iš naujo skaityti. Atspausdinta ant puikiausio popierio ir įršta gražiais aparais. Jų randasi 160 įvairių įvairiausių juokų. 150 didelių puslapių. Iki šiol buvo parduodama po \$1.00, dabar beveik visu trečdaliu nupiginta ir parsiduoda tik už 50 centų.

Su užsakymais kreipkitės: "DARBININKAS"

366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

Plačiausiai Amerikoje Skaitomas

yra mėnesinis, religinis, paveiksluotas laikraštis

"Šv. Pranciškaus VARPELIS"

"VARPELIS"

tuoda naujausių žinių iš katalikų gyvenimo Amerikoje ir kituose kraštuose. Aprašo Lietuvių kančias Lietuvoje. Tarpina gražių aprašymų, pavyzdžių ir trumpų straipsnelių.

Metams kainuoja tik \$2.00

Adresas:

Franciscan Fathers Mount St. Francis Greene, Maine

Amerikos Lietuvių Jaunimo Žurnalas "VYTIS"

"VYTI" leidžia Amerikos didžiausia jaunimo organizacija — Lietuvos Vytis.

"VYTIS" eina kas mėnesį gražiai, paveiksluotas ir deda įdomių straipsnių, žinių iš Amerikos ir užsienio.

"VYTI" rasi žinių iš viso pasaulio.

"VYTIS" rašo apie Amerikos lietuvių jaunimo judėjimą.

"VYTI" rasi žinių pasiskaitymų tinkamų seniems ir jauniems.

"VYTI" redaguoja žymus ir patyres redaktorius Ignas Sakalas ir "VYGIUT" bendradarbiauja jo sukviesti žymiausi literatai.

TAD, padarykime šūki: "Tenelieka nei vienos katalikiškos jaunimo organizacijos, ar nors mažiausio skyriaus, kurie neskaitytų "VYTIES". Visi skaitykime "VYTI".

"VYTIES" kaina metams tik \$2.00

"VYTIS"

366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

Darbininkas išleido "GYVOJO ROZANČIAUS PASLAPTYS" knygutės formoje. Kiek viena paslaptis iliustruota paveikslais. Šioje knygutėje taipgi yra ir narystės mokesčių lapeliai. Knygutės kaina 20c. Užsakymus siųskite: "Darbininkas", 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

SVARBUS PRANEŠIMAS

Gruodžio mėn. 3 d., MALDOS APAŠTALAVIMO SAJUNGA ŠVENTĖ

100 Metų Gyvavimo Sukaktį

Tam 100 metų Jubilėjui paminėti "ŽVAIGŽDĖS" REDAKCIJA, trokšdama, kad katalikiškoji spauda dar labiau pasklistų visose Lietuvių parapijose, skelbia VISIEMS MALDOS APAŠTALAVIMO SKYRIAMS

"ŽVAIGŽDĖS" PLATINIMO VAJŲ

kuris prasidėjo lapkričio 1 d. ir užsibaigs vasario 28 d. Todėl M. A. nariai-ės, kuriems rūpi Kristaus Karalystė Lietuvių tarpe Amerikoje, su ypatingu stropumu imsis "ŽVAIGŽDĖS" platinimo darbu.

- Tas, kuris prisijus du prenumeratus "Žvaigždėi" gaus gražų, ceiliuodinį paveikslą 4 3/4 colių — 6 1/2 colių, Jėzaus Širdies, arba šv. Antano, Nesiliaujančios Pagalbos Pan. Švenč., Šv. Juozapo.
 - Už TRIS PRENUMERATUS gaus sterlingo sidabro Pan. Švč. stebuklingą medaliką.
 - Už PENKIS PRENUMERATUS galima pasirinkti vieną:
 - Baltų rožančių su sidabrinu lenciūgėliu;
 - Gražų paveikslą 8 colių — 9 3/4 colių: — "Kristus klabena į duris".
 - Stebuklingą P. Švč. medaliką su sterlingo sidabro lenciūgu.
 - Už DESIMTIS PRENUMERATŲ galima pasirinkti vieną:
 - "Kristaus šventojo Veido" paveikslą 10 colių—13 colių.
 - Perlamūn rožančių su auksiniu lenciūgu.
 - Labai gražų ligonims setį.
 - Tėvo Pr. M. Juro maldaknygę: "DIDYSIS RAMYBĖS SALTINIS", 787 pusl.
 - Tėvo Pr. Juškaičio maldaknygę: "Maldų Saltinis", 432 pusl.
- Todėl visi į didingą apaštalavimo žygį! Sirdingai kviečiame promotorius-es, platintojus ir visus į šias šventas lenktynes! Malonėkite naujus ir senus prenumeratus (pažymėdami, kas naujas, kas senas skaitytojas) NELAUKDAMI SIŪSTI Į "ŽVAIGŽDĖS" ADMINISTRACIJĄ
- 488 E. Seventh St., So. Boston 27, Mass.

NEW BRITAIN, CONN.

Kardok RESTAURANT

HARTFORD AVE., IR NORTH ST.

Geriausi alūs dideliais stiklais.

Patarnavimas malonus ir mandagus. Visus nuoširdžiai kviečia

ANTANAS KARDOKAS, savininkas.

Draugijų Valdybų Adresai

- LIETUVŲ DUKTERŲ DR. JOS PO GLOBA MOTINŲ SVC.
- Pirmininkė — Eva Markšienė, 625 E. 8th St., So. Boston, Mass. Tel. So. Boston 1298
 - Vice-Pirmininkė — B. Gallūnienė, 8 Winfield St., So. Boston, Mass.
 - Prot. Rašt. — Ona Ivaškienė, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass.
 - Fin. Rašt. — B. Cunienė, 29 Gould St., W. Roxbury, Mass. Tel. Parkway—1864-W
 - Izdininkė — Ona Stanilūlūtė, 177 West 7th St., So. Boston, Mass
 - Tvarkdarė — Ona Mizgirdienė, 948 E. Broadway, S. Boston, Mass.
 - Kasos Gl. — Elzbieta Aukštikalnytė, 110 H St., So. Boston, Mass
- Draugija savo susirinkimus laiko kas antra antradienį mėnesio, 7:30 val. vakare. Parapijos salėje, 492 E. Seventh St., So. Boston, Mass. Visais draugijos reikalais kreipkitės su protokolu raštininke
- ŠV. JONO EV. BL. PASALPINES DRAUGIJOS VALDYBA
- Pirmininkas — Juozas švagždyas, 601 6th St., So. Boston, Mass.
 - Vice-Pirmininkas — Pranas Tuleikis, 702 E. 5th St., So. Boston, Mass.
 - Prot. Rašt. — Jonas Glinckis, 5 Thomas Pk., So. Boston, Mass.
 - Fin. Rašt. — Aleksandras Ivaška, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass
 - Izdininkas—Stasys K. Griganavičius, 699 E. Seventh St., So. Boston, Mass
 - Māršalka — Jonas Zaikis, 787 E. Broadway, So. Boston, Mass
- Draugija laiko susirinkimus kas trečią sekmadienį kiekvieno mėnesio 2 val. po pietų. Parapijos salėje, 492 E. 7th St. So. Boston Mass

Žodynas

"Darbininko" administracijai pavyko gauti iš Anglijos Lietuviškai-Angliškai ir Angliškai-Letuviškai žodyną. Žodynas turi 333 puslapius, stipriais audeklo aparais, kaina \$6.00. Užsakymus su money orderiu siųskite — "Darbininkas", 366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

GRACING HOLIDAY TABLES

Gracious appointments for holiday tables require used fats in their manufacture, just as the munitions and medicines needed by our fighting men. Save every drop. Used fat is desperately needed!

ST. JANE ARMY NURSE RECEIVES LETTER

Dear Gene, I've just turned 2 pounds of used fat over to my butcher. After you

telling how it is used to make suet, sausage and other medicines for our soldiers, I am

really saving every drop, and believe me, I'm surely urging all my friends to do the

same. Good luck and best wishes. Maggie

VIETINĖS ŽINIOS

VASARIO 16-SIOS MINĖJIMAS

Šiais metais vasario 16-merikos Legiono Stepono sios minėjimas So. Bosto- Dariaus postas. Muzikalei ne įvyks VASARIO 11-tą. Minėjimas prasidės su iškilmingomis pamaldomis, ir užsikurios bus laikomos šv. Petro liet. par. bažnyčioje, So. Bostone. Antrą val. po pietų South Boston High School salėje įvyks prakalbos. Kalbės Lietuvos Konsulas Petras Daužvardis iš Chicago; kun. Pr. M. Juras iš Lawrence, Mass. ir adv. F. Bagočius iš S. Bostono. Kalbėtojai supažindys su vėliausiais įvykiais pasaulio politikoje ir kaip stovi Lietuvos klausimas. Militarišką šios šventės programos dalį išpildys A-

Ketvirtadienį, 4 val. p. p. ir 7:30 val. vak. bus klausomos išpažintys prieš pirmą mėnesio penktadienį. 4:15 val. p. p., bus laikomos Marijos Vaikelių draugijos pamaldos ir susirinkimas. Draugijėlės susirinkime bus vaikučiams šaltakošės ir kitų užkandžių.

Penktadienį, 7 val. ryte, bus laikomos šv. mišios Maldos Apstaalavimo draugijos intencijai. 8 val. ryte bus šventinamos žvakės. Mišios giedamos už parapiją. 7:30 val. vak., bus laikoma šv. valanda.

Šeštadienį, gerklų laiminimas bus po kiekvieną šv. mišių, 3:30 val. p. p. ir 7:30 val. vak.

Kitą sekmadienį mūsų par. bažnyčioje bus švenčiama blaivybės šventė. Pamokslai bus sakoma apie blaivybę.

LANKĖSI

Šeštadienį, "Darbininke" lankėsi kapelionas kun. Kazimieras Jenkus, kurios šiomis dienomis praleidžia kelių dienų vakacijas So. Bostone ir apylinkėje. Kapelionas kun. K. Jenkus, kaip ir visuomet pilnas gyvumo ir energijos. Jis šiuo laiku eina savo kapelioniškas pareigas Wood Camp, Texas.

Tą dieną lankėsi p-nia Sofija Talutis su sūnum Master Sgt. Stanley. Atsilankymo proga Mrs. Talutis atnaujino "Darbininką" metams, paaukojo \$2.00 "Darbininko" palaikymui ir kalendoriaus fondu paaukojo 50c. Pp. Talučiai yra ilgamečiai "Darbininko" skaitytojai ir rėmėjai.

Lankėsi A. Daukantas, K. Federacijos N. Anglijos apskr. pirmininkas. Atsilankymo proga kalendoriaus fondu aukojo \$1.00.

Lankėsi Pranas Aitutis, fermeris iš Bridgewater. Atsilankymo proga užsirenumeravo kun. Dr. K. Urbonavičius knyga — "Vytiš ir Aras".

Vedybinio Gyvenimo Sidabrinis Jubilejus

Šiomis dienomis pp. Kazys ir Marijona Karčiauskai, gyv. Dorchester, mini savo 25 metų vedybinio gyvenimo sukaktį.

pp. Karčiauskai yra ilgamečiai LDS organizacijos nariai ir "Darbininko" skaitytojai ir nuoširdūs rėmėjai, ypač p. Marijona Karčiauskienė yra labai daug dirbus ir tebedirba ne tik LDS, bet ir kitose organizacijose. Karui prasidėjus, p. M. Karčiauskienė labai nuoširdžiai dirba Amerikos Raudonajam Kryžiui lietuvių skyriuje, šv. Petro lietuvių parapijoje, ir Lietuvos Kareiviams Remti Moterų ir Merginų draugijoje. p. Karčiauskienė yra pasižymėjusi savo veikimu nuo pat atvykimo į šią šalį iš Lietuvos. Ji daug dirbo pirmojo pasaulinio karo metu šios šalies ir Lietuvos gerovei.

Sidabrinio Jubilejaus proga, sveikiname pp. Kazį ir Marijoną Karčiauskus ir linkime jiems geriausios sveikatos ir Dievo palaimos ateities gyvenime!

Sausio 30 d. pp. Juozas ir Antanina Stanislavaičiai, gyv. So. Bostone, mini savo 30 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Dukteris Pranė ir Juozapina sveikina savo tėvelius ir linki ilgiausių metų!

Jums nereikia porcijos korčiukės pirkimui J. V. Karo Bonų.

Vasario 16-sios Minėjimas South Bostone

"Boston Committee for Lithuanian Independence" ruošia iškilmingą minėjimą vasario 16-sios su pamaldomis ir prakalbomis.

Vasario 11 d., 1945

Pamaldos prasidės 10 val. rytą šv. Petro lietuvių par. bažnyčioje, So. Bostone.

Po pietų 2 valandą, prasidės prakalbos SOUTH BOSTON HIGH SCHOOL AUDITORIJOJE

Kalbės Lietuvos Konsulas Petras Daužvardis iš Chicago; kun. Pr. M. Juras iš Lawrence, Mass., ir adv. F. Bagočius iš South Boston, Mass.

Militarišką šios šventės programą atliks Amerikos Legiono Stepono Dariaus postas.

Muzikalei programai vadovaus art. R. Juška. Vaikučių Grupė, vad. O. Ivaškienės išpildys keletą tautinių šokių numerių.

Pakviesti dalyvauti — Gub. M. J. Tobin ir Senatorius D. I. Walsh.

Rengimo komitetas kviečia visus ir visas lietuvius skaitlingai dalyvauti šiose iškilmėse. Kalbėtojai patieks vėliausią žodį apie Lietuvą ugnyje...

Dalyvaukime — kviečia REENGĖJAI.

Oną Mizgirdienę Palaidojus

Sausio 23 d., iškilmingai tapo palaidota, Naujos Kalvarijos kapuose, prieš dvi dieni mirusi savo brolienės Elzbietos Plevo-kienės rezidencijoje Ona Mizgirdienė — Plevokaitė, 78 m. amžiaus.

Velonė buvo laikoma ypatingoje pagarboje Lietuvos Dukterų po globa Motinos šv. draugijoje, kaip pirmutinė tos draugijos tvarkdarė, kuri tas pareigas uoliai ėjo per 42 metus iki savo mirties. Be to ji per visą savo amžių Bostone, visuomet prisidėdavo savo darbu, kaip šeimininkė prie parapijos ir jos draugijų parengimų.

Amžiną atilsį duok jai Viešpatie!

Baltic American Society Susirinkimas

Sausio 21, International Institute patalpose, 190 Beacon St., Bostone įvyko metinis Baltic American Society of New England metinis susirinkimas, kuris buvo ypatingai gausus.

Šią draugiją sudaro lietuvių, latvių ir estų kilmės Amerikos piliečiai, kultūrinio ir labdarin-go (ne politinio) bendradarbiavimo tikslu. Pirmininkas ren-siusius ten drabužius (80 dežių kamas kasmet iš eilės tų tautybių, todėl ir šiame susirinkime d., 1945. Dabar skyrius ruošia latvis Jacob Graudin užleido kitą drabužių siuntinį. Jos pirm. vietą lietuviui prof. Pr. Galiniui.

Gavo Drabužius

Gauta iš BALF Centrinio drapulių sandėlio Brooklyn, N. Y. pranešimas, kad Bostoniečių pasiųstus ten drabužius (80 dežių virš 5000 svarų) gauta sausio 8 d., 1945. Dabar skyrius ruošia kitą drabužių siuntinį. Jos pirm. vietą lietuviui prof. Pr. Dariaus Posto patalpose. Rap.

Pristatome Alų ir Toniką

Mes turime 11-kos rūšių alaus ir įvairių tonikų. Mes alų ir toniką pristatome vestuvėms, į namus, krikštynoms, parėms ir piknikams. Patarnavimas skubus ir mandagus. Šaukite: **BORIS BEVERAGE CO.** J. ARLAUSKAS — J. SKENDELIS, Savininkai 220 E St., Tel. SOU 3141, So. Boston, Mass.

Užsisakykite Toniko Pas Mus
Pristatom geriausį toniką Piknikams, Vestuvėms, Krikštynoms ir visokiems Parengimams.
Kainos prieinamos.

Myopia Club Beverage Co.
Grafton Ave., Islington Mass.
Tel. Dedham 1304-W
PRANAS GERULSKIS, Namų Tel. Dedham 1304-R

Svarbus Susirinkimas

Ketvirtadienį, vasario 1 d., 8 val. vakare, Lietuvių svietainėje, E St., So. Bostone, įvyks svarbus susirinkimas Lietuvos nepriklausomybės minėjimo reikalu.

Komitetas nuoširdžiai kviečia visų draugijų valdybas ir komisiijas ir komiteto narius tame susirinkime dalyvauti.

Komiteto Valdyba.

Didžiosios Draugijos Nutarė Dalyvauti

Didžioji lietuvių šventė — Vasario 16 — šįmet Bostone bus labai iškilmingai paminėta, sekmadienį, vasario 11 d., 1945. Rytą, 10 val. šv. Petro lietuvių bažnyčioje bus iškilmingos šv. mišios, dalyvaujant draugijų valdyboms su vėliavomis. Pamokslą pasakys įžymiausias lietuvių veteranas, rašytojas - poetas - publicistas, kun. Dr. K. Urbonavičius. Antrą val. po pietų didžiulėje So. Boston High School auditorijoje įvyks masinis Bostono ir apylinkės lietuvių mingas, kuriame be kitų, kalbės tokios įžymios šioje šalyje asmenybės — pareigūnai, kaip gubernatorius M. J. Tobin, senatorius David I. Walsh, konsulas Dr. Petras Daužvardis iš Chicago, Ill., kun. Pr. M. Juras iš Lawrence, Mass., ir k. Bus graži meno programa iš dainų muzikos ir tautinių šokių. Prie šio paminėjimo yra nutarusios prisidėti pačios didžiausios So. Bostone draugijos, būtent: So. Bostono Liet. Piliiečių d-ja, kurios pirmininkas adv. J. Grigalius yra ir šio minėjimo pirm. savo metiniame susirinkime netik nutarė dalyvauti, bet ir \$100.00 aukų tam reikalui paskyrė.

CASPER FUNERAL HOME

187 Dorchester Street South Boston, Mass.
Joseph W. Casper (KASPERAS)
Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį
Koplyčia šermentis Dykal
Tel. SOU Boston 1437
SOU Boston 3460

ZALETSKAS FUNERAL HOME

564 East Broadway SOUTH BOSTON, MASS.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graboriai ir Balsamuotojai
Patarnavimas dieną ir naktį
Koplyčia šermentis dykal
NOTARY PUBLIC
Tel. SOU Boston 0815
SOU Boston 2609

IVAIRŲ SKELBIMAI

Palengvink Nugaros Gėlą VARTOK KARŠTĮ!

Karštis palengvina raumenų skausmus — greitai, sėkmingai. Norint gauti pagel-dėjimą, nuolatini palengvinti karščiū iš-tis dienas, pačioj skaudamoj vietoj, užde-k vieną didelį Johnson's RAUDONOJO KRIZIAUS PLASTERI — arba storesnį, šiltesnį Johnson's Plasteri Nugarai... Len-gvi, veikūs jo vaistai švelniai kaitina nu-gara, išjudina kraujo apytaką, veikia prieš jo susikūpimą, atilnuosuoja skau-smus... Šiltesnį audėtinis apdangas palaiko kūno karštį, saugo nugarą nuo atšalimo, teikia nuolatine paramą... Išbandyk šį švarų, lengvą, patikrintą būdą "karščių gydymui" paprastą nugaros gėlimą ir ki-tus raumenų skausmus — ŠIANDIEN. (Jei turi chronišką nugaros gėlimą, eik pas gydytoją)... Visuomet reikalauk TIKROJO Johnson and Johnson puga-minimo.
Johnson's RED CROSS PLASTER
OR
Johnson's BACK PLASTER

Geriausią Užeiga Vyrams ir Moterims yra SOUTH BOSTON CAFE

VINCAS BALUKONIS, Savininkas

Pagamina gerus lietuvišku pietus, užlaiko geriausį alų, vyną ir degtinę, ir visiems draugiškai ir mandagiai patarnauja.

258 West Broadway, South Boston, Mass.

21st Annual SPORTSMEN'S SHOW

FEB. 3 thru 11
Sharkey, mokytojas ruonis, šokančios mėsos, Larry Griswood, nardantis juokdarys, Vandenis baletas, Bensono išlavinti sunys, Sautandiejai Mansfield, Marietta Terrell, rastu tvarkytoja, išlavinti taurai, Stauber broliai, rastu apdirbėjai, Rastu tvarkymas — valtelė kontestai, Zuvinin-kystės demonstravimas, Gyvi žvėris, žu-vis, Krutami paveiklai, Oficialūs karo krutami paveiklai, Pabūklai atimti iš priešų: Visi mylimeji pabūklai — ir daugelis visai naujų.
Kasdien nuo 1 iki 11 val. po pietų. Sekmadienis nuo 2 iki 11 val.
ĮŽANGA: SUAUGUSIEMS \$1.00 fr takasas. — VAIKAMS 50c. ir takasas.
MECHANICS BUILDING
Direction CAMPBELL-FAIRBANKS EXPOSITIONS INC.

DAKTARAI

Tel. TROwbridge 6330
J. Repshis, M. D. (REPSYS)
Lietuvis Gydytojas
278 HARVARD STREET
Kampas Inman artl Central Sq
CAMBRIDGE, MASS.
Ofiso Valandos 2-4 ir 6-8

IVAIRŲ SKELBIMAI

LAIC REIKALINGA RAŠOMOJI MAŠINĖLĒ

Skubiam reikalui esant, LAIC šiuomi kreipiasi į lietuvių amerikiečių duosnumą, prašant neatsisakyti LAIC raštinei parū-pinti rašomąją mašinėlę (typewriter). Būsime dėkingi ir už vartotą mašinėlę.

Siūlymus prašome adresuoti: M. M. KIZIS, LAIC Secretary, 233 Broadway, Room 3912, New York 7, N. Y.

A. J. NAMAKSY

REAL ESTATE & INSURANCE
414 W. Broadway
South Boston, Mass.
Office Tel. So. Boston 0948
Res. 37 Oriole Street
West Roxbury, Mass.
Tel. Parkway 1233-W

Rayette COLD WAVE
Lustrous, alluring curls... deep, glossy waves... hair texture so soft... it's a dream of a wave.
RAYETTE CREME COLD WAVE
Tel. SOU 4645
Casper's Beauty Salon
738 E. Broadway, So. Boston 27, Mass.

LITERATŪROS SKYRIUS

Veda — Antanas Vaičiulaitis

Kan. Juozas Tumas Vaižgantas

(1869–1933)

Aš mylėjau Lietuvą, nes tai mano Tėvynė, mano gyvybė, mano džiaugsmas ir pasididžiavimas. —

Vaižgantas.

1. ASMUO.

Prieš keliolika metų, — rodos, dar taip neseniai, tik vakar, — Kaune, aplink Rotušės aikštę gyveno trys kunigai, kurie lietuvių tautos istorijoje išsiliko kaip garsiausia ir šviesiausia savo luomo trijulė.

Pirmas buvo jų tautos atsikėlimo pranašas Maironis, mėgstamiausias savo dainomis iš visų lietuvių poetų.

Antras buvo Adomas Jakštas, publicistas, poetas, kritikas ir kitų devynių amatų vyras — labiausiai privengiamas iš visų lietuvių rašytojų.

Paskutinysis buvo Kan. Juozas Tumas Vaižgantas, visos tautos mylimiausias žmogus.

Vargiai ar bebūvo Lietuvoje toks užkampis, kur žmonės nebūtų minėję kan. Tumo vardo. Iš tolimų kaimų sodiečiai važiuodavo į Vytauto bažnyčią išgirsti jo žodžio ir pasišiūrėti į tą saulėtą, gerą ir baltą baltutėlį kunigą. „Žilas jis kaip obelis“, — kalbėdavo jie.

Mūsų namuose nuo neatmenamų laikų gyveno tarnaitė, kurią mes Mamuke praminėm. Septyniasdešimt kilometrų ji pėsčia eidavo į Kauną savo sesers aplankyti ir pamatyti Tumo — jo bažnyčioje ant Nemuno kranto.

Eidavo jo klausyti prezidentas, ministrai, profesorai, artistai, darbininkai, net vienas kitas Kauno žydai.

Atsidūręs pirmu kartu Kaune, aš irgi prisilaukiau šių piligrimų tradicijos. Išėjo kan. Tumas, visos žilas, pamokslas sakyti. Jis kalbėjo apie daug ką — apie tikėjimo tiesas, apie išsidažiusias ponias. Vietomis mokė, vietomis baudė, vietomis ir linksmumo įnešė. Jo kalba buvo gyva, paprasta, vaizdi ir be jokių retorikos papuošimų. Matyt, jis nuklydo nuo savo pasiruošto plano, nes gale jam pasiliko nepanaudotos visos ištraukos iš Šv. Raš-

to — jas jisai buvo susirašęs ant popieriuko, kurį laikė prispaudęs prie Evangelijos knygos. Tad, be jokių ceremonijų, jisai perskaitė visas likusias ištraukas, niekur jų nepritaikydamas, ir taip pabai-gė savo pamokslą.

Naujų laikų žmonėms gal bus sunku suprasti, kodėl mes, visa anų dienų Lietuva, taip mylėjom Vaižgantą. Viena jo aureolė buvo, kad jisai priklausė senai ir garbingai laisvės kovotojų kartai. Bet toks buvo ir Maironis, ir Dr. J. Basanavičius, ir nemaža kitų, tuomet dar gyvųjų aušrininkų ir varpininkų. Jo garsą didino rašytojo nuopelnai: jis buvo „Pragiedrulių“ kūrėjas. Bet minioms jo raštai buvo mažiau žinomi, kaip Maironio dainos. Jis buvo universiteto profesorius, graziabalsis kalbėtojas, publicistas, redaktorius, visuomenės veikėjas, daugelio organizacijų narys. Nors tai platus darbų ruožas, bet Adomo Jakšto žinojimas ir intelektualinė veikla buvo dar labiau išsiskojus.

Prisirišimas prie Vaižganto, žmonių meilė jam kilo dėl to, kad jisai buvo žavinti, teisi, saulėta, auksinės širdies asmenybė ir kad jo paties vienintelė meilė ir aistra buvo Lietuva ir lietuviai. Jis mylėjo Lietuvą ne abstrakčiai, ne iš tolo. Jis mylėjo tėvynės laukus, girias, ežerus, dainas, besikeičiančias dangaus spalvas, paukščius, dumblinius rudens kelius, skurdžias pirkeles ir ypatingai žmones. Jis buvo gatavas paskutinius marškinius atiduoti, jei matė, kad iš tikrųjų kam reikia pagalbos. Šį jo širdies gerumą visi žinojo ir ne kartą apgavo tiek medžiaginė, tiek politinė dirvoje. Dėl to jis nepyko, bet savo testamente nuolaidžiai prisiminė: „Aš niekam nesu skalnas, o man daug kas... jei užsigins, tai jų ir buvo grobuoniška intencija. Ir kitaip mane apgaudavo“. Jis geriau už daugelį žinojo, kad tų mūsų tautiečių esama visokių — ir geresnių, ir piktesnių. Visus jis juos mylėjo, kaip tos pat

Kan. Juozas Tumas Vaižgantas

AŠ MYLĖJAU LIETUVĄ

Aš mylėjau Lietuvą, nes tai mano Tėvynė, mano gyvybė, mano džiaugsmas ir pasididžiavimas.

Aš gerbiau jos vardą, kurį smaugėjai braukė iš žemėlapio, iš šnekamosios kalbos, iš valstybinių dokumentų.

Gerbiau jos ženklą — Vytį, kurį išvydę, kilo prieš mane, kaip prieš insurgentą, visos pragaro, tikriau — žandarų, galybės.

Aš nesiklausiau, ar kas man leis mylėti Tėvynę, mieluoti ją ir laikyti savo širdyje, kol ji buvo tokia mažutytė, nevaizdi, išplėstomis teisėmis ir turtu nabagė, jog lengvai tilpo mano širdyje.

Aš mylėjau Lietuvą ir gerbiau ją ne už vieną tušnią vardą ir ne už skaisčias jos istorijos tradicijas, iš kurių aš sėmiaus teisės ir pagalėjimo mylėti; ne už tai tik, kad ji savo malonumu tiek rašytojų įkvėpė eilėmis ir ne eilėmis apgiedoti jos garbę, jos gerumus.

O, ne! Aš ne empiriečių srities gyventojas, aš ne svajotojas; mano širdis ne medžiaga, skiriama sudegti savo paties ugnyje, savo paties pajėgomis sukurtoje. Aš esu gyva esybė, visiškai ir reali. Kūnu pasaulyje aš užimu tam tikrą vietą ir tos vietos man reikia nemaža, kai pasiduodu šen ar ten, kur pavaro mane neramioji dvasia. Aš esu — Laisvės reikalingas.

Laisvė tai siela, kuri gaivina mano Tėvynę. Nėra laisvės — nėra nei Tėvynės, nėra Tėvynės — nebus nei Laisvės. Mylėdamas Lietuvą, myliu Laisvę, kurią tegali man laiduoti nepriklausoma šalis, mano Tėvynė.

Jr mano Tėvynė reali, turi savo vietą pasaulyje, iš kurios jos niekas netesės išstumti. Gali ją smaugti priešai ar broliai apsikabinę, tik visiškai užsmaugti negali, kol nebus visai tautai nukapotos galvos. Ligi tik atsigniaus smaugėjo rankos, tauta žiobtelės gimtojo kvapo ir sušuks: tebesu gyva!

VAIŽGANTAS.

žemės, to pat kraujo, tos pat praeities ir tų pat vargų vaikus. Net užsipultas, įskūstas ar šmeižiamas, jis nevarinėjo keršto ir pagiežos, bet gynėsi smarkiškai, atvirai ir vyriškai. Jis buvo tartum šviesus mūsų dienų riteris, tautos meilės trubadūras ir vykdytojas; garbingas, geraširdis ir be galo darbštus.

Graziai apie Vaižgantą kalbėjo poetas Balys Sruoga: kan. Juozas Tumas buvo žmogus šviesus, visomis gyslomis, lyg šaknimis, jaugęs į tėviškės žemelę, kaip ažuolas plačiomis šakomis, mosuojas ir prieš audrą, ir pavėjui, ir taikiam pakeleiviu, ir pasaulio valkatai, visiems lygiai, visiems vienodai, visos šios žemės brolius vienodai mylėjo, visais vienodai džiaugėsi.

Vaižgantas pats karta taip kalbėjo apie aną prisirišimą prie savo žemės ir savo žmonių: „Kone nuo pat kūdikio lopšio ir iki pasenusio lazdos aš nieko tiek konkrečiai nemylėjau,

deja, nei paties Pono Dievo, prisipažįstu, nors ir be to prisipažinimo visiems tai aišku, kiek slieko širdžia tą velėną, po kuria aš, štai, jau septintą dešimtį metų landžioju. Man viena tebuvo tikrai skanų ir malonu — čepuoti, kad ir nešvarų, bet tik tautinį čiulpinką. Vyžota, lopyta mano Lietuvėlė, bet — mano! Lininiai, arielkininkai, mėšluočiai, dažnai padlecai tie lietuviai; bet — mano broliai! Lietuvos istorija tedavė mums legendą, o kultūrą paliko mums patiem po pusės tūkstančio metų iniciuoti, bet ta istorija — mano“.

Jo meilė gimtajai šaliai buvo veikli ir uoli. Kaip darbinis arklys, įkinkytas į plėškę, dar kunigų seminarijoj jis išitraukė į lietuviškąjį darbą, stojo pačiose pirmosna pionierių eilėna ir ligi grabo lentos su džiaugsmu vilko savo jungą, kitus uždegdamas ir šviesą bei gerovę gimtajai šaliai nešdamas, jos dvasi-tiek turčią kraudamas. Ir

mirdamas jis kliedėjo Lietuvai. Paskutiniai jo žodžiai buvo: „Cebėkit Lietuvė!“ Gal jo skaidri dvasia, palikdama žemę ir žmones, kuriuos taip didžiai buvo numylėjęs, jau regėjo šiurpų dabarties paveikslą, kada mūsų krašte žudomi, tremiami ir šaudomi be pasigailėjimo ir užtarimo geriausi tautos vaikai — visas senas ir garbingas aisčių kraštas.

Dirbo Vaižgantas visur, kur tik jo išmanymo ir jėgų reikėjo: spaudoje, draugijoje, kurių, esą, bent dvidešimtyje dalyvavęs, susirinkimuose, paskaitose, sakykloje, literatūroje, šelpime, universitete aukų rinkime, pasiekdamas net Ameriką. Veikė jis drąsiai, gudriai ir iš visos širdies. Jis patė matė viršes lietuviškos visuomenės tarnu ir taip guodžiojosi: „Ir tapau savosios, lietuviškos visuomenės tarnas: ne, dar daugiau — jos vergas, dėl jos metų metais nebematęs, kaip skaisči saulutė šviečia ir džiugina. Kur tik kas man liepė eiti, ėjau neatsiklausdamas, kas ji įgaliojo man liepti, bet tik visuomenės labui. Ėjau, dirbau be atodairos, laikų nesumetęs, ar aš tam kvalifikuotas“.

2. RAŠTAI.

Jau imant vien raštus, niekas lietuvių literatūroje neparodė tokio gausumo, kaip Vaižgantas — viso labo dvidešimt tomų rinkinys. Juose randame publicistikos su tokiais gražiais pavyzdžiais, kaip „Vaikai stoja Tėvynės ginti“ arba „Aš mylėjau Lietuvą“. Ten esama linksmų fejletonų, atsiminimų nuotrupų, kelionių aprašymų, dramų vaizdėlių ir literatūros istorijos studijų, kuriose surinkta daug brangių medžiagos apių daugel mūsų rašytojų. Šios studijos nėra sausos, griežtai mokslinės, ir kairiųjų rašytojų apibudinimas yra toks gyvas ir vaizdingas, jog pasijunti, lyg skaitytum ne literatūros tyrinėjimą, o kokią apysaką.

Grožinėj prozoj geriausi Vaižganto kūriniai yra „Pragiedruliai“, „Dėdės ir dėdienės“ ir „Rimai ir Nerimai“.

Stambiausias jų yra „Pragiedruliai“, trijų tomų knyga, vienas pagrindinių raštų lietuvių literatūroje.

Vaižgantas šią savo knygą pavadino vaizdais kovos dėl kultūros ir suskirstė ją į dvi dalis: „Gondingos kraštą“, vaizduojantį realistiškai praktišką žemaitijos užkampį ir — „Vaduvų kraštą“, kur mes regime romantišką buitį paveikslą, slėpiningą, gamtos grožybę paskendusį. Tuo keliu Vaižgantas savo „Pragiedruluose“ duoda dviejų lietuvių būdo brojų sintezę: jis sujungia lietuvių palinkimą svajonei, misticizmui, dainai, pasakai ir drauge kieta jo praktiškumą, užsispyrimą ir kantrumą.

Piešdamas kultūrinės lietuvių kovas prieš rusus ano amžiaus gale, Vaižgantas prieš skaitytoją pastatė daug ryškių asmenų, apimančių visokius sluoksnius ir visoki amžius. Ten yra dvarininkų, kunigų, daktarų, kaimiečių,

VIRKŠNA

Redakcijos kambario klingė dusyk klepterėjo. Ir be reikalo: durys tyliai atsidaro. Žvelgterėjau — nieko ir vėl įkniubau į rašymą. Tik gerai minutėi praėjus, ima durys vertis, taip iš palengvo ir atsargiai, lyg norint pro jas žvilgtelėti į neramų padūkėlį ar į kokį plėšrų žvėrį. Toliau, žemiau klingės pasirodė graži galva ant išiesto, kiek tik begalima, kaklo. Gražios mėlynos akys buvo pilnos stinos bailumo. Gi kas čia? Vaikiukštis ar neužauga? Bet bailiui daugiau lendant į duris, jo stomuo vis labiau tiesės, kol nepasidarė visas gana augalotas jaunas bernas. Ėjo ir ten pat prisiglaudė prie sienos, susikuprinęs, pečius pirmyn parietęs, rankas, it pagalius, pakarinęs.

Jei jis norėjo vaidinti sunykėlio, nelaimingo vargšo, užplikto vergo rolę, tai geresnės mimikos nei dramos artistas nebūtų pavartojęs. Pagailo neba-go.

— Tamsta ką pasakysi? — klausiu gana palankiu balsu.

Tuoju pečiai atsilenkė ir rankos pakilo. Pagūromis, kiauliarisčiu atpuolė, pagrobė alkūnę, pabučiavo, paskui ranką, griebė ir antros, kol visai nesuerzino.

— Liaukis, ar gėdos neturi taip laižytis! — sutrinkinau.

Krūptelėjo, šoktelėjo atgal ir vėl pečius atstatė.

— Pa... pab... ir aš pabėgėlis...

— Iš kur, kas?

— N., zarasiškis, lietuvis; ėjau bernaudamas po ponus. Patekau į Mintaują... Gera man ten buvo... — Čia lūpa vuptelėjo.

— ... ak, kaip gera buvo... Čia visai jau vaikiškai iškrypo lūpos.

piemenukų, darbininkų, žandarų, valkatų, žydų, — visa kas ten mirgėte mirgė, stiprios rašytojo rankos pavaižduoti. Kai kurie tu žmonių yra tiesiog neužmirštami — kaip tėvelis, motutė, Valeras, Napalys, du miestelio žydai, kuriuos štai kokių varų meistriškumu autorius nutapė: „Milžinas šumakeris neužauga Zelikmaną vedžiojosi, tikrai, kaip karvė veršiuoką, ir užpuldinėo jį, kaip tikras mėsinėtojas, kimbas su peiliu tučtuojau patraukti jam per kaklą ir išdaryti.“

(Bus daugiau)

... darbo nedaug, rūpesčio tik apie vieną arklį, su ponu kur netol pavaižuoti.

Čia nurijo ašaras. Kitas dviem tryškėm šniurkštelėjo iš nosių, iš aukšto paspaudęs jas dviem plačiai iškėstais pirštais.

— ... ir gavau bėgti... ponas sau, aš sau... Atbėgau, štai, Rygon, kaip buvęs, vienu žiponėliu... Ak, Dieve, viskas žuvo...

Tokiuo pat gestu, kaip ir nusišnypsdamas, dviem pirštais pakėlė čekazinio milelio skvernus ir apsiptylė ašaromis.

— Kame žuvo? Ar tai vokiečiai ir Mintauja paėmė? Paklausiau visiškai nebekekančiai.

— ...tai jau gal paėmė... šaudės... visi bėgo, kaip akis išdege. Ak, Dieve, ką aš dabar darysiu...

— Gėdėkis, vers! Nei Mintauja nepaimta, nei tu žinai, kas tavo žuvo. Dar niekur nieko bloga, o tu jau tiek ašarų lieji!

— ...taigi, taigi, sako Mintaujon galima esą grįžti. Grįžčiau, savo poną atrasčiau, vėl jam važinėčiau...

Ir vėl apsiptylė ašaromis. — Tai ko gi negrįžti, po plynių!?

— ... kad nėra kuo... bene susimylėtumėt ant mašės... grįžčiau į Zarasus: ten, sako, ramiau esą...

— Grįžk per Kalkūnus į Zarasus. Gausi tris rublius ir veltui gelžkelio biliotą. Daugiau neišsigalime. Ar pakaks?

Čia nemoku nei aprašyti. Atsivėrė du tikru šaltiniu ašarų; dviem čiurkšlėm, nė nemirkčiojant, plaukė jos savaimė. O gražus veidas švito, linksmėjo, kupra išsitiesino. Veidas pasidarė vaikiškai nekaltas, liūdnai gailėstingas, atlaidus. Drauge su ašarų šaltiniais atsivėrė ir kalbos šaltinis.

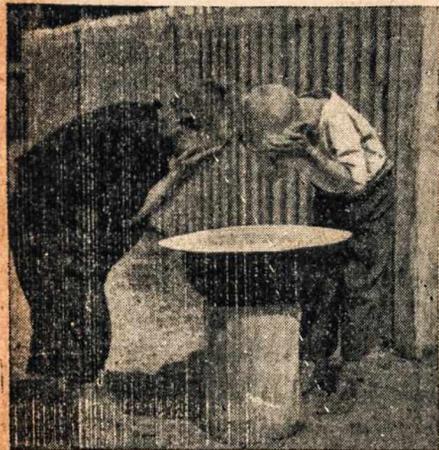
— ... niekam aš neišleisiu tų pinigų... bene aš toks, kaip kiti pabėgėliai?... Iškauly, suvyljos paskui eina vakarais kėkšauti... girti sugrįžta, muštis ima, nerimą visame bute pakeilia... gyva aplaidžia, neduok, pone Dieve...

Kalbėjo plūdo ir šmeižė draugus tokiu šventai nekaltu veidu, kad aš, nė nežiūrėdamas, pavardę į sąskaitų knygą įrašydamas, staptelėjau ir pati ranka vieton parašyti — tris, pastatė... pusantro.

— Moki rašyti? — ... nemoku...

— Še ir išeik iš čia kuo greičiausiai.

Virkšna nesuprato, kam aš neišlaikiau žadinio ir tedaviau pusę.

Lietuviai našlaičiai prausiasi, kad būtų balti, sveiki; kad sveikame kūne būtų sveika lietuviška dvasia...

Invazijoje Makin salos sužeistasis pulk. Evans Ferdyce Carlson, USMEER, (kairėj), kalbasi su jaunu laukūnu, kuris yra vadas "Carlson's Raiders".